

**Państwowy
Powiatowy Inspektor Sanitarny
we Włoszczowie**

**INFORMACJA O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
W POWIECIE WŁOSZCZOWSKIM
ZA 2015 R.**

WŁOSZCZOWA 2016 R.

Spis Treści		
	Wstęp	3
I.	Ocena zagrożenia epidemiologicznego	3
II.	Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej	10
III.	Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego	13
IV.	Nadzór zapobiegawczy	13
V.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, kąpielisk i basenów	16
VI.	Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza	21
VII.	Warunki sanitarno- higieniczne środowiska pracy	23
VIII.	Higiena radiacyjna	29
IX.	Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży	29
X.	Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	32
XI.	Promocja zdrowia i oświata zdrowotna	38
XII.	Zakres badań i oznaczeń	46
	Podsumowanie	49

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie realizuje swoje zadania z zakresu zdrowia publicznego, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U z 2015r poz.1412). Głównym celem działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włoszczowie w 2015r. było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności przeciwepidemicznej.

Dla ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych mających na celu poprawę zdrowia ludności organizowano, koordynowano i nadzorowano działalność oświatowo – zdrowotną. Systematyczny nadzór nad obiektami oraz przeprowadzone badania laboratoryjne umożliwiły ujawnienie nieprawidłowości i zagrożeń sanitarnych. We wszystkich takich przypadkach, mając na uwadze bezpieczeństwo sanitarne powiatu niezwłocznie podejmowano działania zmierzające do poprawy stanu sanitarno-higienicznego.

W ewidencji PPIS w 2015r ujętych było 1120 podmiotów (zakłady produkcyjne, usługowe, placówki nauczania i wychowania, zakłady opieki zdrowotnej, obiekty użyteczności publicznej, środki transportu). W 2015r przeprowadzono w nich 1263 kontrole sanitarne, wydano 327 decyzji, 110 opinii sanitarnych, nałożono 20 mandatów karnych na kwotę 3850,00 zł.

I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego

1. Działania w sytuacjach kryzysowych

W 2015 r. na terenie powiatu włoszczowskiego nie zarejestrowano przypadków szczególnie niebezpiecznych chorób zakaźnych, jak również nie wystąpiły zdarzenia katastroficzne. Nie notowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych.

2. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie włoszczowskim w 2015 r. na tle województwa świętokrzyskiego i Polski należy uznać jako dobrą, utrzymującą się na podobnym poziomie lat ubiegłych.

W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego w przypadku niektórych jednostek chorobowych odnotowano wzrosty zachorowań, jak w przypadku krztuśca, płonicy,

bakteryjnych zatruc i zakażeń jelitowych, przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B oraz grypy, co nieznacznie przyczyniło się do pogorszenia sytuacji epidemiologicznej. Natomiast spadek zapadalności lub utrzymywanie się na niskim poziomie zachorowań na ospę wietrzną, świnkę i różyczkę wpłynęło na poprawę sytuacji epidemiologicznej. Nie notowano zachorowań na odrę, poliomyelitis, inwazyjną chorobę meningokokową oraz inwazyjne choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* i *Haemophilus influenzae*.

2.1. Choroby wieku dziecięcego

Świnka (Nagminne zapalenie przyusznic)

W 2015 r. w powiecie włoszczowskim zgłoszono 1 zachorowanie na świnkę. Zapadalność w 2015 r. w powiecie włoszczowskim (2,17/100 tys. mieszkańców) była niższa niż w województwie świętokrzyskim (5,22/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (5,73/100 tys. mieszkańców).

Różyczka

W 2015 r. w powiecie włoszczowskim nie odnotowano zachorowań. Współczynnik zapadalności w 2015 r. w województwie świętokrzyskim wynosił 4,20/100 tys. mieszkańców, w Polsce 5,26/100 tys. mieszkańców.

Zachorowań na odrę w powiecie włoszczowskim nie odnotowano od 2000 r. Realizacja szczepień ochronnych zgodnie z aktualnym Programem Szczepień Ochronnych oraz utrzymanie wysokiego poziomu uodpornienia przeciwko odrze, śwince i różyczce w 2 i 10 roku życia skutkuje niskimi współczynnikami zapadalności na te choroby zakaźne w powiecie włoszczowskim, podobnie jak w województwie świętokrzyskim i w Polsce.

Krztusiec

W 2015 r. w powiecie włoszczowskim zarejestrowano 8 zachorowań na krztusiec (w 2014 r. był 1 przypadek).

Współczynnik zapadalności w 2015 r. w powiecie włoszczowskim wynosił 17,34/100 tys. mieszkańców i był znacznie wyższy niż w województwie świętokrzyskim (3,40/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (12,89/100 tys. mieszkańców).

Odnotowany wzrost zachorowań może wynikać ze spadku odporności po szczepieniu podstawowym przeciwko krztuścowi, o czym może świadczyć wiek chorych powyżej 12 lat (w 6 przypadkach).

Ospa wietrzna

W 2015 r. w powiecie włoszczowskim zarejestrowano spadek zachorowań na ospę wietrzną – odnotowano 289 przypadki (w 2014 r. – 803).

Współczynnik zapadalności w 2015 r. był znacznie niższy (626,27/100 tys. mieszkańców) niż w 2014 r. (1735,92/100 tys. mieszkańców), jednocześnie wyższy niż w 2015 r. w województwie świętokrzyskim (574,19/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (487,26/100 tys. mieszkańców).

Płonica (szkarlatyna)

W 2015 r. w powiecie włoszczowskim odnotowano wzrost zachorowań na płonicę. Współczynnik zapadalności w 2015 r. w powiecie włoszczowskim wynosił 43,34/100 tys. mieszkańców i był wyższy niż w 2014 r. (30,75/100 tys. mieszkańców).

Współczynnik zapadalności w 2015 r. w województwie świętokrzyskim wynosił 64,20/100 tys. mieszkańców i w Polsce 69,51/100 tys. mieszkańców.

Biegunki u dzieci do 2 lat (w tym bakteryjne, wirusowe i o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu)

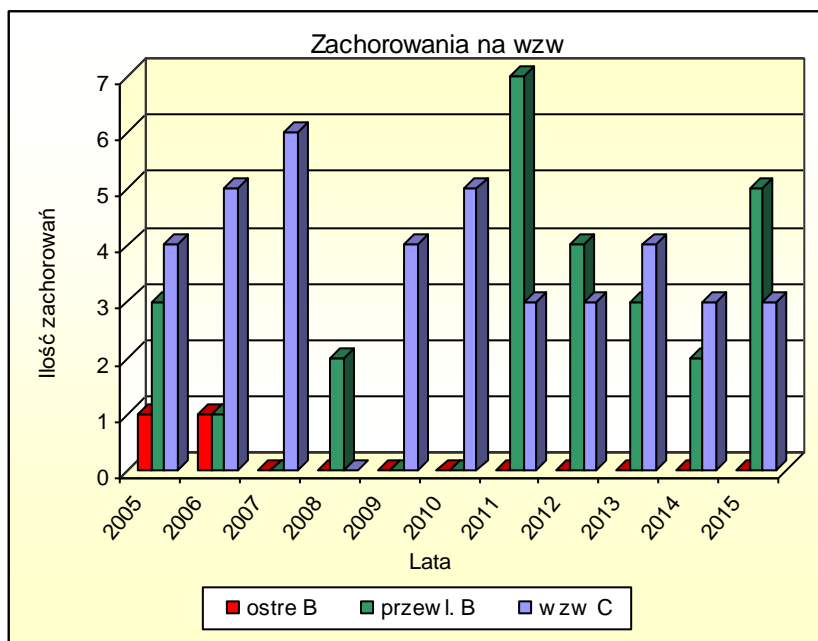
W 2015 r. w powiecie włoszczowskim zarejestrowano znaczny wzrost zachorowań. Współczynnik zapadalności w 2015 r. w powiecie włoszczowskim (5068,00/100 tys. dzieci do 2 roku życia) wykazywał tendencję wzrostową i był znacznie wyższy niż w 2014 r. (1745,64/100 tys. dzieci do 2 roku życia), przy czym utrzymywał się na podobnym poziomie jak w województwie świętokrzyskim (5534,31/100 tys. dzieci do 2 roku życia), i w Polsce (5918,26/100 tys. dzieci do 2 roku życia),

W dalszym ciągu głównym czynnikiem etiologicznym (około 60 %) zachorowań na biegunki u dzieci w tej grupie wiekowej były wirusy w większości rotawirusy.

2.2 Wirusowe zapalenia wątroby

1.1 *Wirusowe zapalenia wątroby typu A*

W 2015 r. w powiecie włoszczowskim nie rejestrowano zachorowań (ostatnie zachorowanie zarejestrowano w 1995 r.), podobnie jak w województwie świętokrzyskim. Zapadalność w 2015 r. w Polsce wynosiła 0,13/100 tys. mieszkańców.

Wykres 1. Zachorowania na wirusowe zapalenia wątroby w powiecie włoszczowskim w latach 2005 – 2015

Wirusowe zapalenia wątroby typu B

W 2015 r. w powiecie włoszczowskim odnotowano wzrost przewlekłych zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B – zgłoszono 5 przypadków (w 2014 r. - 2).

Współczynnik zapadalności w 2015 r. w powiecie włoszczowskim wynosił 10,83/100 tys. mieszkańców i był wyższy niż w 2014 r. (4,32/100 tys. mieszkańców) i wyższy od współczynnika zapadalności w województwie świętokrzyskim (4,20/100 tys. mieszkańców) i niższy niż w Polsce (8,98/100 tys. mieszkańców).

Wirusowe zapalenia wątroby typu C

W 2015 r. w powiecie włoszczowskim zarejestrowano 4 przypadki zachorowań na wzw typu C. Podobnie jak w roku ubiegłym były to przypadki przewlekłe.

Współczynnik zapadalności w powiecie włoszczowskim w 2015 r. wynosił 8,67/100 tys. mieszkańców (w 2014 r. – 6,49/100 tys. mieszkańców) i był niższy w porównaniu do współczynnika w województwie świętokrzyskim (11,48/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (11,13/100 tys. mieszkańców) według definicji przypadków przyjętych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego z 2014 r.

2.3. Sytuacja w zakresie innych wybranych jednostek chorób zakaźnych

Inwazyjna choroba meningokokowa

W 2015 r. na terenie powiatu włoszczowskiego nie notowano inwazyjnej choroby meningokokowej, podobnie jak w 2014 r.

Współczynnik zapadalności w 2015 r. w województwie świętokrzyskim wynosił 0,40/100 tys. mieszkańców i w Polsce 0,57/100 tys. mieszkańców.

Grypa (ogółem)

W 2015 r. w powiecie włoszczowskim odnotowano znaczny wzrost zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę – zgłoszono 486 chorych (w 2014 r. odnotowano 107 przypadków), w tym około 42% zachorowań było w grupie dzieci w wieku 0 - 14 lat.

Współczynnik zapadalności na gripę w 2015 r. wynosił 1053,18/100 tys. mieszkańców (w 2014 r. – 231,31/100 tys. mieszkańców) i był niższy niż w województwie świętokrzyskim (5041,42/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (9987,01/100 tys. mieszkańców).

Sytuacja epidemiologiczna grypy zgodnie z obowiązującymi procedurami podlegała stałemu monitoringowi.

Choroby zakaźne przenoszone przez kleszcze

Kleszczowe zapalenie mózgu

W 2015 r. w powiecie włoszczowskim zgłoszono 1 zachorowanie na kleszczowe zapalenie mózgu. Współczynnik zapadalności wynosił 2,17/100 tys. mieszkańców. Zapadalność w 2015 r. w województwie świętokrzyskim wynosiła 0,16/100 tys. mieszkańców (150 przypadków), w Polsce 0,39/100 tys. mieszkańców (2 przypadki).

Borelioza

W 2015 r. w powiecie włoszczowskim odnotowano spadek zachorowań na boreliozę. Zapadalność w 2015 r. wynosiła 13,00/100 tys. mieszkańców (w 2014 r. – 21,62 /100 tys. mieszkańców), natomiast w województwie świętokrzyskim 20,19/100 tys. mieszkańców, w Polsce 35,40/100 tys. mieszkańców.

Salmonelozy – zatrucia pokarmowe (ogółem)

W 2015 r. w powiecie włoszczowskim zgłoszono 5 przypadków salmonelozy – zatrucia pokarmowego. Zapadalność w 2015 r. wynosiła 10,83/100 tys. mieszkańców (w 2014 r. wynosiła 4,32/100 tys. mieszkańców), przy czym była niższa niż w województwie świętokrzyskim (20,66/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (21,83/100 tys. mieszkańców).

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

W 2015 r. w powiecie włoszczowskim rejestrowano 1 ognisko chorób przenoszonych drogą pokarmową (w 2014 r. nie notowano). Zachorowania w ognisku dotyczyły 4 osób w środowisku domowym. Czynnikiem etiologicznym były pałeczki Salmonella enteritidis. Do zakażenia doszło w wyniku niedostatecznej obróbki termicznej spożywanych potraw.

Gruźlica

W 2015r. odnotowano wzrost zachorowań, zarejestrowano 11 przypadków nowych zachorowań na gruźlicę u osób dorosłych, nie odnotowano zachorowań u dzieci do 14 roku życia. W 2014 r. było 8 przypadków.

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań		Zapadalność na 100 tys. mieszkańców		
	2015	2014	2015	2014	
Salmonelozы – zatrucia pokarmowe (ogółem)	5	2	10.83	4.32	
Bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	5	3	10.83	6.49	
Bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	-	-	-	-	
Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	84	79	182.03	170.78	
Biegunki oraz bakteryjne i wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	41	14	5068.00	1745.64	
Krzusiec	8	1	17.34	2.16	
Płonica	20	17	43.34	36.75	
Choroba meningokokowa inwazyjna (ogółem)	-	-	-	-	
Ch.wywołana Streptococcus pneumoniae (ogółem)	-	-	-	-	
Ch. wywołana Haemophilus Influenzae typ B (ogółem)	-	-	-	-	
Borelioza z Lyme	6	10	13.00	21.62	
Kleszczowe zapalenie mózgu	1	-	2.17	-	
Ospa wietrzna	289	803	626.27	1735.92	
Różyczka	0	2	0	4.32	
Wirusowe zapalenie wątroby	typu B (ostre i przewlekłe)	5	3	10.83	8.57
	typu C (ostre i przewlekłe)	4	3	8.67	6.49
Świnka	1	1	2.17	2.16	
Grypa – zachorowania i podejrzenia (ogółem)	486	107	1053.18	231.31	

Tabela 1 Zachorowania i zapadalność na wybrane choroby zakaźne i zatrucia w powiecie włoszczowskim w latach 2015 i 2014.

- *Zaciemnione pola to pozycje, w których zapadalność w powiecie włoszczowskim była wyższa od zapadalności w województwie świętokrzyskim w 2015 roku*
- *Pogrubiona czcionka oznacza pozycje, dla których zapadalność w powiecie włoszczowskim w 2015 roku była wyższa w porównaniu do 2014 roku.*

3. Realizacja programu szczepień ochronnych

W powiecie włoszczowskim w 2015 r. szczepieniom w ramach obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych podlegało 9 133 dzieci i młodzieży do 19 roku życia.

Szczepienia prowadzone były w 13 placówkach podstawowej opieki zdrowotnej i w jednym oddziale noworodkowym przez personel przeszkolony w zakresie immunoprofilaktyki. Przeprowadzone kontrole w placówkach w zakresie wykonawstwa szczepień oraz w zakresie transportu i przechowywania preparatów szczepionkowych nie wykazały uchybień.

<i>Szczepienie</i>	<i>Rocznik obowiązujący w 2015 r</i>	<i>Rodzaj szczepienia</i>	<i>Wykonawstwo w powiecie w 2015r.</i>	<i>Wykonawstwo w powiecie w 2014r.</i>
BCG (p/gruźlicy)	2015	Szczepienie noworodkowe	99.5 %	99.5 %
Szczepienie p/wzw B	2015	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	90.2 %	91.7 %
	2014	Szczepienie podstawowe	99.0 %	99.5 %
DTP (błonica+tężec+ krztusiec) + p/Haemophilus influenzae typu b + p/Poliomyelitis	2015	Szczepienie pierwotne	59.8 %	68.7 %
	2014	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	99.5 %	100 %
Odra+świnka+różyczka	2014	Szczepienie podstawowe	91.6 %	87.3 %
	2013	Szczepienie podstawowe	98.9%	99.3%
DTaP + p/Poliomyelitis (6 rok życia)	2010	Szczepienie I przypominające	97.1 %	98.5 %
Odra+świnka+różyczka (10 rok życia)	2006	Rewakcyjnacja	98.2 %	99.6 %
	2005	Rewakcyjnacja	99.5 %	99.4 %
(błonica+tężec) (14 rok życia)	2002	Szczepienie II przypominające	98.5 %	99.0 %
	2001	Szczepienie II przypominające	99.6%	99.8%
(błonica+tężec) (19 rok życia)	1997	Szczepienie III przypominające	97.5 %	98.8 %
	1996	Szczepienie III przypominające	99.6 %	99.8 %

Tabela 2. Wykonawstwo szczepień w rocznikach podlegających szczepieniom zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie włoszczowskim w 2015 roku

W 2015 r. nie odnotowano niepożądanych odczynów poszczepiennych. Placówki POZ zgłosiły 7 środowisk, w których rodzice jako prawni opiekunowie uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych swoich dzieci. Po interwencji PPIS we Włoszczowie zaszczepione zostało jedno dziecko, natomiast wnioski o wszczęcie egzekucji administracyjnej złożono odnośnie 2 środowisk. W pozostałych przypadkach prowadzone są działania mające na celu wyegzekwowanie obowiązku szczepień dzieci, m.in. rozmowy informacyjno – edukacyjne z rodzicami, wskazywanie rzetelnych źródeł wiedzy dotyczącej szczepień ochronnych, wezwania do wykonania obowiązku szczepień. W 4 przypadkach ustalono, że powodem nie poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym był wpływ ruchów antyszczepionkowych.

Pomimo faktu, iż w kilku rocznikach odnotowano spadek odsetka zaszczepionych dzieci i młodzieży, wykonawstwo szczepień w powiecie włoszczowskim w 2015 r. utrzymuje się w dalszym ciągu na wysokim poziomie,

II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej

1. Wprowadzenie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie prowadził nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie art. 12 Ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity – Dz. U. z 2015r. poz. 139) i rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z późniejszymi zmianami). Od dnia 28 listopada 2015r. obowiązuje nowe rozporządzenie Ministra Zdrowia ogłoszone w Dz. U. z 2015r. poz. 1989. Zgodnie z tym rozporządzeniem, woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wskazuje agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia wymagania określone w jego załącznikach.

W 2015r. nadzorem sanitarnym objęto 19 wodociągów, podobnie jak w 2014r, oraz 1 podmiot zaopatrujący w wodę tj. Zespół Placówek Oświatowych Chlewice gm. Moskorzew zaopatrujących w wodę z ujęć głębinowych. Próbki wody pobierane były w stałych, ustalonych z administratorami punktach poboru wody, zgodnie z rocznym harmonogramem, z częstotliwością zależną od wielkości produkcji wody przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włoszczowie w ramach nadzoru sanitarnego oraz

przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej w zakresie monitoringu kontrolnego (mętność, barwa, smak, zapach, pH, przewodność właściwa, jon amonowy, bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*) i monitoringu przeglądowego (62 oznaczenia).

W okresie sprawozdawczym wydano 2 decyzje administracyjne, jedną - w związku z nieprawidłowościami dotyczącymi stanu sanitarno-technicznego dotyczącą wodociągu w Moskorzewie, drugą - dotyczącą unieruchomienia wodociągu w Czostkowie, w związku z ponadnormatywną zawartością w wodzie bakterii grupy coli i *Escherichia Coli*. Powiat włoszczowski zwodociągowany jest w 93%. Na ogólną liczbę 46146 mieszkańców - 42790 korzystało z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia nadzorowanych przez Sekcję Nadzoru Higieny Środowiska tutejszej Stacji. Pozostałe 7% mieszkańców - 3356 osób korzystało z wody z ujęć indywidualnych lub własnych studni przydomowych.

W omawianym okresie pobrano 132 próbki wody do spożycia, w tym 115 próbek w zakresie monitoringu kontrolnego i 17 w zakresie monitoringu przeglądowego oraz 15 próbek wody ciepłej użytkowej. Wodę spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia dostarczało na koniec okresu sprawozdawczego 100,0% kontrolowanych wodociągów (podobnie jak w 2014r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie w 2015r. wydał :

- 14 decyzji merytorycznych, w tym 1 unieruchamiającą wodociąg,
- 1 decyzję płatniczą,
- 115 pism stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W 2015r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie nie udzielał odstępstw dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2.Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę.

2.1 Wodociągi o produkcji wody <100m³/d.

W tej grupie wodociągów 2015r. na terenie powiatu włoszczowskiego nadzorem sanitarnym objęto 7 wodociągów (2014r. - 9), które dostarczały wodę odpowiadającą wymaganiom dla 4916 odbiorców (w 2014r.- 8274). Woda z wodociągu w Czostkowie poddawana jest procesom uzdatniania polegającym na redukcji zawartości związków żelaza i manganu. W związku z powyższym zakres badań próbek pobieranych w zakresie monitoringu kontrolnego został poszerzony o powyższe parametry w ramach nadzoru sanitarnego.

W okresie sprawozdawczym stwierdzono zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody (ponadnormatywną zawartość: bakterii grupy coli i *Escherichia Coli*) w wodociągu Czostków gm. Krasocin, z którego woda dostarczana była dla 1190 odbiorców. PPIS wydał

decyzję unieruchamiającą wodociąg. Administrator po podjętych działaniach naprawczych i uzyskaniu pozytywnych wyników badań wody włączył studnię do eksploatacji. Na koniec okresu sprawozdawczego wszystkie wodociągi dostarczały wodę spełniającą wymagania sanitarne.

2.2. Wodociągi o produkcji wody 101 - 1000m³/d.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włoszczowie znajdowało się 11 wodociągów o produkcji wody od 101 do 1000m³/d. (2014r.- 10), co stanowiło 55% wszystkich zewidencjonowanych urządzeń wodociągowych. Do tej grupy w 2015r. został przekwalifikowany wodociąg Cieśle, który znajdował się w wodociągach o produkcji <100m³/d.

Ujęcia w Koniecznie i Radkowie posiadają stacje uzdatniania, w których woda poddawana jest wymianie jonowej, w wyniku której następuje redukcja zawartości azotanów w wodzie, natomiast woda z ujęcia w Dobromierzu ulega procesom uzdatniania polegającym na redukcji zawartości manganu w wodzie. W związku z powyższym w próbkach pobieranych w ramach monitoringu kontrolnego z terenów zasilanych przez te ujęcia dodatkowo badana jest zawartość azotanów w wodzie (wodociąg Konieczno i Radków), dodatkowo zawartość manganu (wodociąg Kluczewsko –Dobromierz).

W wyniku zaleceń pokontrolnych na wodociągu w Moskorzewie zlikwidowano nieszczelności w ogrodzeniu strefy bezpośredniej studni, odnowiono armaturę i szacht studzienny. Wodociągi z tej grupy zaopatrują w wodę największą liczbę ludności korzystającej ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia tj. 23736 osób (2014r.-21318) (50% wszystkich odbiorców). W porównaniu z 2014r. zaopatrywały one o 2418 osób więcej. Na koniec okresu sprawozdawczego wszystkie wodociągi tej grupy dostarczały wodę dobrej jakości.

2.3. Wodociągi o produkcji wody 1001 - 10000m³/d.

W 2015r., podobnie jak w 2014r, w tej grupie wodociągów nadzorem sanitarnym objęto 1 wodociąg, który stanowił 5% wszystkich wodociągów i zaopatrywał taką samą liczbę odbiorców co w roku poprzednim tj. 12,9 tys. W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów. W 2015 roku podłączono do sieci wodociągowej dodatkową studnię głębinową SW V oraz zbiornik naziemny do gromadzenia wody.

2.4. Wodociągi o produkcji wody 10001 - 100000m³/d.- nie dotyczy.

2.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Na terenie powiatu nadzorem sanitarnym objęto 1 podmiot zaopatrujący w wodę tj. wodociąg należący do Zespołu Placówek Oświatowych w Chlewicach produkujący wodę dla potrzeb szkoły podstawowej oraz samorządowego przedszkola. Pobrano 1 próbkę wody do badań w zakresie monitoringu kontrolnego. Wodę oceniono jako przydatną do spożycia przez ludzi.

2.6. Ujęcia powierzchniowe - nie dotyczy .

2.7. Przyznane odstępstwa dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2015r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie nie udzielał odstępstw dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

3. Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek *Legionella sp.*

3.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

Nadzór sanitarny w Szpitalu Powiatowym we Włoszczowie prowadzony był przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

3.2. Badania ciepłej wody w budynkach zamieszkania zbiorowego

W okresie sprawozdawczym skontrolowano jakość wody ciepłej użytkowej w 5 obiektach zbiorowego zamieszkania, w tym w 1 hotelu, w 2 pokojach noclegowych oraz w 2 domach pomocy społecznej. Pobrano 15 próbek wody w kierunku wykrycia bakterii *Legionella sp.* Podobnie jak w 2014r., nie kwestionowano badanych próbek wody.

III. Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

PPIS we Włoszczowie nie prowadził badań powietrza atmosferycznego.

IV. Nadzór zapobiegawczy

Zadania wykonywane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących główne postępowania administracyjne i polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i lokalizacji, opracowania projektów i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych.

W roku 2015 wydano 110 opinii w sprawach wymienionych poniżej. Ponadto wystawiono 34 decyzje płatnicze. W 2015r. przeprowadzono ogółem 37 wizytacji i kontroli obiektów budowlanych.

1. Opiniowanie i uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

W ramach oceny projektów dokumentów planistycznych uzgodniono:

- zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla **3 projektów** zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (dwa dotyczyły gminy Krasocin, jeden gminy Włoszczowa) oraz dla **11 projektów** miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z obszarów gmin: Krasocin (dla trzech projektów), Secemin (dla sześciu projektów), Kluczewsko i Radków.
- **4 projekty** zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gmin: Krasocin (trzy projekty) i Włoszczowa ; oraz **7 projektów** miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla gminy Krasocin.

2. Opiniowanie wniosków w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko i zakresu raportu oraz uzgadnianie warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2015r. wydano 17 **opinii** w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. W przypadku 6 inwestycji uznano za konieczne przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko ze względu na możliwość negatywnego oddziaływania na zdrowie i życie ludzi i ustalono zakres raportu. Wśród tych przedsięwzięć znalazły się 3 obiekty hodowlane, wytwórnia mas bitumicznych we Włoszczowie, farma wiatrowa na terenie gminy Kluczewsko i obwodnica miasta Włoszczowa. W 11 sprawach odstąpiono od obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia raportu. Przedsięwzięcia te kwalifikowały się do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko i charakteryzowały się niewielkim wpływem na środowisko i zdrowie ludzi. Wnioski dotyczyły między innymi: wylesienia (2), budowy sieci kanalizacyjnej (2), rozbudowy istniejących zakładów produkcyjnych (2), budowy zakładu przerobu biomasy, budowy

zbiornika małej retencji, przebudowy drogi powiatowej oraz budowy obiektów z zakresu gospodarki odpadami (2).

- Na kolejnym etapie postępowania tj. przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydano **4 opinie**. Zaopiniowano i określono warunki realizacji przedsięwzięć, po analizie przedłożonych raportów o oddziaływaniu na środowisko :
 - Rozbudowa obiektu hodowlanego w msc. Moskorzew,
 - Budowa obiektu hodowlanego w msc. Jakubowice,
 - Budowa pawilonu handlowego Intermarche we Włoszczowie,
 - Budowa zakładu przetwarzania i magazynowania odpadów w msc. Kuzki..

3. Uzgodnienie dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W zakresie uzgodnień dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych wydano **16 opinii**. Uzgodniono projekty inwestycji takich jak:

- obiekty żywienia i żywności (lokale gastronomiczne, sklepy spożywcze),
- obiekty usługowe i handlowe (zakłady fryzjerskie, punkt apteczny, apteka),
- obiekty produkcyjne (zakład przetwarzania odpadów),

4. Dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych, odbiory obiektów.

W związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych wydano **25 opinii**. Dokonywano sprawdzenia zgodności realizacji obiektu z zatwierdzoną dokumentacją projektową, ze szczególnym uwzględnieniem spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych.

Dopuszczone do użytkowania obiekty to m.in.:

- Kanalizacja sanitarna w msc. Dzierzgow
- Kanalizacja sanitarna w msc. Kurzelów
- Kanalizacja sanitarna gminy Krasocin etap VI- Gruszczyn, Występy, Cieśle,
- Sieć wodociągowa we Włoszczowie - ul. Kusocińskiego, Wschodnia, Wiśniowa, Partyzantów, Kilińskiego, Słoneczna, 1 Maja, Żwirki,
- Urządzenie do ujęcia wód podziemnych we Włoszczowie,
- Myjnia bezdotykowa we Włoszczowie ul.Kusocińskiego
- Stacja paliw w Krasocinie ul.Wiatraczna

- Stacja kontroli pojazdów z myjnią w Krasocinie ul.Wiatraczna,
- Stacja paliw w Kluczewsku,
- Oczyszczalnia ścieków w msc Dobromierz gm.Kluczewsko,
- Oczyszczalnia ścieków w msc Skorków,
- Modernizacja oczyszczalni ścieków we Włoszczowie,
- Cztery budynki handlowo-usługowe we Włoszczowie ,
- Łącznik między hotelem a restauracją „Villa Aromat” we Włoszczowie,
- Sklep wielobranżowy w msc. Mieczyn,
- Zmiana sposobu użytkowania budynku z przeznaczeniem na przedszkole we Włoszczowie ul.Góral,
- Rozbudowa piekarni we Włoszczowie ul.Podzamcze,
- Zakład produkcji żywności specjalnego przeznaczenia żywieniowego w msc. Moskorzew,
- Zakład wulkanizacji we Włoszczowie ul.Dębowa,

5. Decyzje o spełnieniu wymagań dla podmiotów leczniczych w trybie ustawy z dnia 15.04.2011r. o działalności leczniczej.

W 2015r. ogółem wydano **4 decyzje** dotyczących spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, po wcześniejszym przeprowadzeniu kontroli w tych obiektach. Większość spraw dotyczyła działalności leczniczej realizowanej w ramach prywatnej praktyki lekarskiej.

Ponadto, w roku 2015 wydano **19 opinii** dotyczących spraw różnych. Między innymi oceniano koncepcje projektowe oraz wydawano opinie o spełnieniu wymagań sanitarnych dla lokali, w których planowano prowadzenie działalności takich jak: zakłady fryzjerskie, punkt apteczny, apteka, lokale gastronomiczne, sklepy spożywcze, itp.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, kąpielisk i basenów.

1. Wprowadzenie

W powiecie włoszczowskim na 204 obiekty użyteczności publicznej ujętych w ewidencji PSSE skontrolowano 125, co stanowiło 64% wszystkich obiektów użyteczności publicznej. Na koniec 2015r. nie wykazano obiektów ze złym stanem sanitarnym, podobnie jak w 2014r. W omawianym okresie poprawie uległ stan sanitarno-techniczny w 1 obiekcie użyteczności publicznej w gm. Włoszczowa.

W wyniku przeprowadzonych 153 kontroli obiektów, wydano 1 decyzję administracyjną i 1 pismo interwencyjne. W sezonie kąpielowym skontrolowano 2 miejsca wykorzystywane do kąpieli oraz dwie pływalnie, z których do badań laboratoryjnych pobrano 144 próbki wody do kąpieli. W jednej próbie stwierdzono ponadnormatywną zawartość amoniaku w wodzie, związku z tym wystosowano 1 pismo interwencyjne.

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego brali udział w 5 ekshumacjach szczątków ludzkich nadzorując prawidłowy przebieg ekshumacji. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Oceniając stan sanitarny środków do przewozu zwłok/szczątków ludzkich, zwracano szczególną uwagę na przestrzeganie obowiązku dezynfekcji i mycia części przeznaczonych do umieszczania zwłok/szczątków, stosowania odpowiednich środków dezynfekcyjnych oraz częstotliwości dezynfekcji. Wszystkie skontrolowane samochody były prawidłowo oznakowane i spełniały wymogi sanitarne.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń.

2.1. Ustępy publiczne

W ewidencji znajdował się 1 ustęp publiczny, podobnie jak w 2014 roku. Obiekt ten był dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, z wydzielonym pomieszczeniem socjalnym dla pracownika. Środki czystościowe i dezynfekcyjne stosowane i przechowywane we właściwy sposób. Umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą, wyposażone w mydło w płynie oraz suszarki do rąk. Obiekt był monitorowany, czynny całodobowo. W 2015r. zamontowano ponownie przewijak dla niemowląt w ubikacji dla osób niepełnosprawnych.

2.2. Obiekty pomocy społecznej

W ewidencji wykazano 5 obiektów opieki społecznej, w tym:

- 3 inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
- 2 placówki zapewniające całodobową opiekę.

W tej grupie obiektów skontrolowano 2 placówki zapewniające całodobową opiekę, w których nie stwierdzono nieprawidłowości. W jednej placówce dostosowanej dla potrzeb osób niepełnosprawnych znajduje się 71 miejsc dla osób starszych i przewlekle chorych w pokojach 1,2,3 osobowych z oddzielnymi węzłami sanitarnymi, w drugiej z 20 miejscami - ubikacje ogólnodostępne. W czasie kontroli stwierdzono prawidłowe postępowanie z bielizną brudną i czystą, z odpadami komunalnymi.

W 2015r. skontrolowano 2 obiekty zaliczane do innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, ich stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń.

2.3. Obiekty hotelarskie

W tej grupie obiektów w ewidencji znajdowało się 21 obiektów świadczących usługi hotelarskie, z których w 2015r. skontrolowano 16 obiektów (76%).

Do tej grupy obiektów należą:

- 2 hotele,
- 2 motele
- 17 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie.

Hotele prezentują wysoki standard świadczonych usług. Pokoje hotelowe mają wydzielone węzły sanitarne. W sąsiedztwie pokoi noclegowych znajdują się sale konferencyjne, restauracje, gabinety odnowy biologicznej. Tereny tych obiektów są zagospodarowane zielenią, z miejscami parkingowymi. Kontrole hoteli i moteli stwierdziły prawidłowe postępowanie z bielizną brudną i czystą. Tylko w 1 hotelu bielizna brudna prana jest we własnej pralni, pozostałe 3 obiekty zlecają pranie bielizny pralniom usługowym.

W 2015r. ewidencją objęto 16 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie.

W roku sprawozdawczym w tej grupie skontrolowano 12 obiektów. W niektórych z nich świadczone są usługi hotelarskie o wysokim standardzie. Posiadają one: restauracje, sale konferencyjne, zagospodarowane tereny wokół obiektów z miejscami do grilowania, altankami, oczkami wodnymi, z możliwością uczestnictwa we splywach kajakowych. Najliczniejsze w tej grupie są gospodarstwa agroturystyczne, w których standard świadczonych usług był najbardziej zróżnicowany. Kontrole przeprowadzone w tych obiektach nie wykazały nieprawidłowości.

2.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

W omawianym okresie nadzorem sanitarnym objęto wszystkie obiekty wykazane w ewidencji. Spośród 41 obiektów najliczniejszą grupę stanowią: zakłady fryzjerskie - 28 obiektów oraz zakłady kosmetyczne – 9. Stan sanitarno-techniczny kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

W czasie kontroli szczególną uwagę zwracano na zapewnienie i stosowanie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w przypadku przerwania ciągłości tkanek ludzkich, postępowanie ze sprzętem i bielizną wielokrotnego użytku. W zakładach usługowych coraz częściej stosowana była bielizna jednorazowego użytku.

W obiektach tych dostrzegana jest stopniowa poprawa świadczonych usług i estetyki zakładów.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

Do grupy tej w 2015r. zaliczono 7 obiektów kolejowych, podobnie jak w 2014r. Położone na terenie powiatu stacje kolejowe posiadają wydzielone poczekalnie z węzłami sanitarnymi. W 2015r. udostępniono ponownie do użytku podróżującym poczekalnie i ubikacje na jednej ze stacji we Włoszczowie. Stan sanitarny poczekalni, ubikacji, wiaty nie budził zastrzeżeń. W ich sąsiedztwie znajdują się wydzielone miejsca parkingowe. Pozostałe obiekty to przystanki PKP posiadające w użytkowaniu jedynie perony, ponieważ budynki (poczekalnie, pomieszczenia sanitarne) zarządzający wyłączyli z użytkowania. W związku z powyższym kontrolą objęto wyłącznie perony, niektóre z nich wyposażono w ubiegłym roku w nowe wiaty.

2.6. Cmentarze

W ocenianym okresie skontrolowano 14 cmentarzy, spośród 21 wykazanych w ewidencji. Nieprawidłowości stwierdzono w gospodarce odpadami komunalnymi pochodzącymi z terenu jednego cmentarza parafialnego. W wyniku prowadzonego postępowania administracyjno-egzekucyjnego zalecenia wykonano. Zarządzający został ukarany mandatem karnym w kwocie 100 zł. W czasie kontroli zwracano szczególną uwagę na stan sanitarno-techniczny ogrodzeń, prawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi, zapewnienie wody bieżącej i ubikacji. Coraz częściej zarządzający cmentarzami zapewniali na terenach cmentarzy odpowiednie warunki do segregacji odpadów komunalnych i ubikacje przenośne w okresach wzmożonych odwiedzin grobów.

2.7. Domy Przedpogrzebowe

Na terenie powiatu włoszczowskiego w ewidencji znajdują się 2 domy przedpogrzebowe. W kontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. Obiekty te posiadają wydzielone pomieszczenia z chłodnią do przechowywania zwłok, kaplice do ceremonii pogrzebowych, składziki porządkowe, pomieszczenia sanitarne. Właściciele domów pogrzebowych świadczą również usługi transportowe w zakresie przewozu zwłok i szczątków ludzkich. W 2015r. skontrolowano 3 samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Stan sanitarno-techniczny kontrolowanych pojazdów był dobry.

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

W 2015r. w ewidencji w tej grupie obiektów ujęto 81 obiektów zakwalifikowane jako inne obiekty użyteczności publicznej (w 2014r. - 76). W okresie sprawozdawczym

skontrolowano 52 obiekty, co stanowi 64,2% wszystkich innych obiektów użyteczności publicznej.

W omawianym okresie poprawie uległ stan sanitarno - techniczny jednego domu kultury w gm. Włoszczowa, przeprowadzono remont kapitalny pomieszczeń higieniczno-sanitarnych polegający na zapewnieniu łatwozmywalnych ścian i posadzek i ciepłej bieżącej wody (decyzja PPIS).

Stan sanitarno-techniczny pozostałych kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

W 2015r. oddano do użytku 2 nowe stacje paliwowe. Stacje posiadają ubikacje ogólnodostępne dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, małą gastronomię, myjnie. Systematycznie poprawia się stan sanitarno-techniczny obiektów sportowych:

- **boisko sportowe w gm. Kluczewsko:** oddano do użytku nowy budynek z zapleczem socjalnym dla zawodników, ubikacje ogólnodostępne dla kibiców,
- **boisko sportowe w gm. Żeliszewice:** odnowiono elewację budynku z zapleczem socjalnym, ogrodzono i utwardzono teren wokół budynku.

2.9. Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe

W okresie sprawozdawczym objęto nadzorem 2 miejsca wykorzystywane do kąpieli w zakresie jakości wody do kąpieli oraz stanu sanitarno-technicznego infrastruktury i otaczającego terenu. Właściciele obydwu miejsc sprawowali prawidłowo nadzór nad jakością wody do kąpieli - terminowo przeprowadzali badania jakości wody, informując o jej wynikach Państwową Inspekcję Sanitarną. W bezpośrednim sąsiedztwie miejsc wykorzystywanych do kąpieli znajdowały się boiska do piłki siatkowej i miejsca do grilowania. Pobliskie tereny wyposażone są w ławki i kosze na odpady komunalne, ubikacje wolnostojące. Tereny plaż utrzymywane były w czystości a miejsca wyznaczone do kąpieli były odpowiednio oznakowane.

Nadzór nad jakością wody do kąpieli i stanem sanitarnym pływalni realizowany był przez PPIS zgodnie z opracowanym planem rocznym. W okresie sprawozdawczym pobrano 144 próbki wody do kąpieli oraz 40 próbek wody ciepłej użytkowej. W 2 próbkach wody stwierdzono ponadnormatywną zawartość amoniaku w wodzie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wystosował pismo interwencyjne. Zarządzający podjął działania naprawcze.

Analizując wyniki kontroli przeprowadzonych w 2015r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w opisywanych wyżej obiektach nie stwierdzono rażących uchybień zagrażających zdrowiu i życiu ludzi.

VI. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza.

1. Szpitale – obiekt nadzorowany przez ŚPWIS.

2. Szpitale uzdrowiskowe i sanatoria – nie dotyczy

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, itp.).

W okresie sprawozdawczym w tej grupie obiektów przeprowadzono 33 kontrole w 28 podmiotach leczniczych ujętych w ewidencji.

W autoklawy wyposażonych było 5 placówek. Wewnętrzna kontrola skuteczności sterylizacji biologiczna i chemiczna prowadzona była systematycznie, badań zakwestionowanych nie było. W jednym przypadku zakwestionowano sposób przewożenia pakietów do sterylizacji. W wyniku wydanego zarządzenia uchybienie zostało usunięte. W pozostałych placówkach sprzęt poddawany sterylizacji był pakowany i przechowywany prawidłowo, z zachowanymi datami przydatności do użycia. 14 podmiotów stosowało wyłącznie sprzęt jednorazowy, natomiast 7 zlecało wykonanie sterylizacji innym podmiotom. W 2 placówkach nie wykonywało się żadnych zabiegów, udzielano jedynie porad lekarskich, w związku z czym nie były wykorzystywane narzędzia medyczne. Roztwory preparatów dezynfekcyjnych we wszystkich placówkach przygotowywano i stosowano prawidłowo. W trakcie kontroli sanitarnych stwierdzono uchybienia:

- brak dozowników na mydło i środek do dezynfekcji rąk oraz pojemników na ręczniki
- meble o powierzchni trudne do mycia i dezynfekcji (ubytki politur, oderwane listwy)

- posadzka betonowa trudna do mycia i dezynfekcji
- proszek piorąco-dezynfekujący z nieaktualną datą ważności.

W związku z uchybieniami wydano decyzje administracyjne dla trzech podmiotów. Nieprawidłowości zostały usunięte.

We wszystkich placówkach opracowano procedury i prowadzono kontrolę wewnętrzną w celu zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

3.1 Zaopatrzenie w wodę.

Wszystkie podmioty lecznicze (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, itp.) zaopatrywane były w wodę dobrej jakości, spełniającą wymogi sanitarne. W podmiotach

tych źródłami zaopatrzenia w wodę są wodociągi zbiorowego zaopatrzenia. Jakość wody z tych wodociągów była pod stałym nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnym

Wszystkie przychodnie, poradnie, ośrodki zdrowia z terenu powiatu włoszczowskiego posiadają stosowne umowy ze specjalistycznymi firmami, uprawnionymi do odbioru odpadów niebezpiecznych – medycznych i komunalnych. W w/w podmiotach odpady segregowane były w miejscu ich powstawania, zgodnie z opracowanymi procedurami i instrukcjami. Transportem wewnętrznym odpadów medycznych zajmuje się przeszkolony personel zapoznany z procedurami postępowania z odpadami tego rodzaju. Do czasu odbioru przez firmy zewnętrzne, odpady o kodzie 180103 przechowywane były w wydzielonych pomieszczeniach, wyposażonych w przenośne urządzenia chłodnicze. Częstotliwość odbioru odpadów odbywała się zgodnie z wymogami sanitarnymi. W dwóch podmiotach leczniczych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak udokumentowania unieszkodliwienia odpadów medycznych w spalarni,
- worki z odpadami medycznymi zawiązywane, z możliwością ponownego ich otwarcia,
- skorodowana powierzchnia wewnętrzna lodówki do przechowywania odpadów medycznych,
- skorodowany pojemnik do gromadzenia odpadów komunalnych.

Nieprawidłowości zostały usunięte.

3.3. Gospodarka bielizną.

W 17 podmiotach leczniczych realizujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne pranie bielizny wielorazowego użycia zlecane było zewnętrznym firmom specjalistycznym, w 11 podmiotach - bielizna prana była we własnym zakresie. W jednym podmiocie stwierdzono nieprawidłowości dotyczące prania bielizny (powierzchnia posadzki w pralni nie posiadała łatwozmywalnej powierzchni, proszek do prania bielizny z środkiem dezynfekcyjnym był przeterminowany). Nieprawidłowości zostały usunięte. Transport bielizny do pralni zewnętrznych zapewniają usługobiorcy. Coraz częściej podmioty stosują bieliznę jednorazowego użycia. Przechowywanie bielizny czystej odbywa się w wydzielonych miejscach (szafach) lub wydzielonych pomieszczeniach, brudna – w wyznaczonych miejscach (koszach).

4. Praktyki zawodowe

W tej grupie obiektów w 2015r. funkcjonowało 35 obiektów (gabinety prywatne, pracownie protetyczne, gabinety fizjoterapii)

Ogółem przeprowadzono 24 kontrole w 24 obiektach.

Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę na opracowanie i wdrożenie procedur mających na celu zapobieganie szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz prowadzenie kontroli wewnętrznej. Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono w jednej placówce.

Własne autoklawy posiadało 10 gabinetów stomatologicznych. Wewnętrzna kontrola skuteczności sterylizacji była prowadzona w placówkach systematycznie, badań zakwestionowanych nie było. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie pakowania i przechowywania sprzętu medycznego poddawanego sterylizacji. 6 placówek zlecało sterylizację sprzętu innym podmiotom (narzędzia są transportowane w wydzielonych pojemnikach przeznaczonych wyłącznie do tego celu), natomiast 3 placówki korzystały wyłącznie ze sprzętu jednorazowego użytku.

W zakresie przygotowywania roztworów preparatów dezynfekcyjnych i ich stosowania nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.1. Zaopatrzenie w wodę.

Wszystkie gabinety zaopatrywane były w wodę z wodociągów zaopatrzenia zbiorowego, spełniającą wymogi sanitarne.

4.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Placówki wytwarzające odpady medyczne przechowywały je w wydzielonych magazynach wyposażonych w lodówki. Odpady medyczne były odbierane i utylizowane przez firmy spoza terenu powiatu włoszczowskiego. W zakresie segregacji i przechowywania odpadów nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.3. Gospodarka bielizną.

Bielizna brudna była prana w pralniach ośrodków zdrowia, w których mieszczą się gabinety oraz we własnym zakresie.

VII. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

1. Nadzór Środowiska Pracy

W 2015 roku w ewidencji ujętych było 159 zakładów pracy zatrudniających 4.110 pracowników. Prowadzony nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy miał na

celu wzmocnienie ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, w tym przede wszystkim zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.

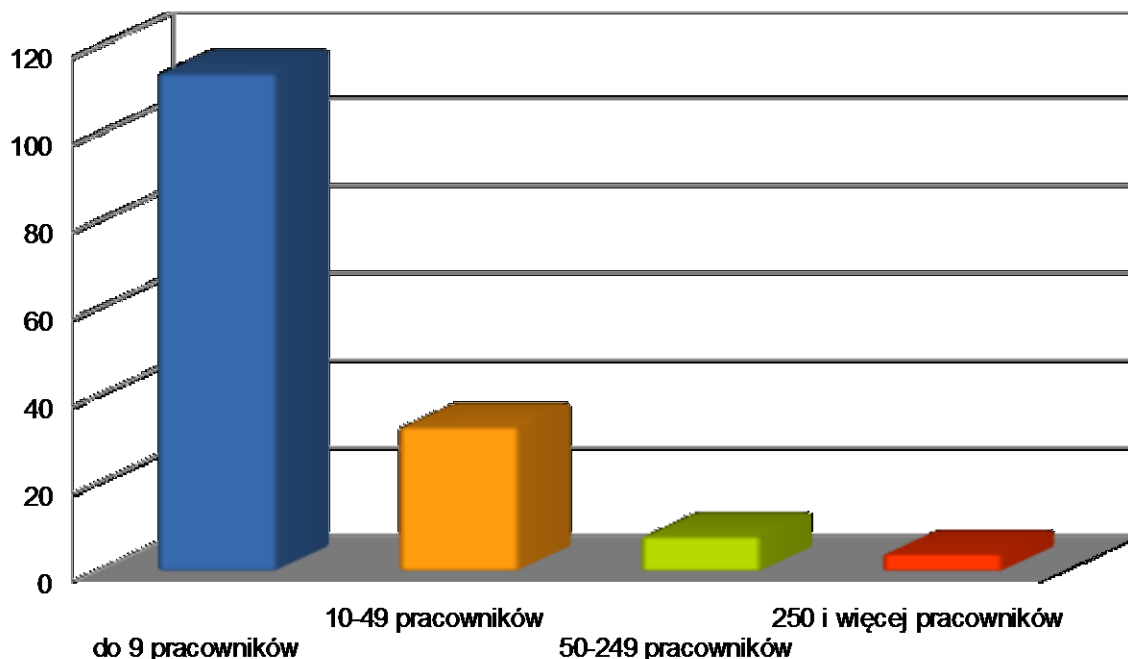
W 2015 roku w ramach nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy, przeprowadzono w 14 obiektach badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach tj.

- zapylenie- pomiar stężenia pyłów (frakcja wdychalna i respirabilna), oznaczenie zawartości wolnej (krystalicznej) krzemionki – na 16 stanowiskach pracy,
- hałas słyszalny- na 35 stanowiskach pracy,
- tlenek węgla- na 6 stanowiskach pracy,

Na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych pomiarów i badań czynników szkodliwych nie stwierdzono przekroczeń obowiązujących normatywów higienicznych tj. stężenia pyłu, natężenia hałasu oraz tlenu węgla.

Podobnie jak w 2015 roku przeważającą część objętych ewidencją zakładów pracy stanowiły firmy zatrudniające do 9 oraz od 10 do 49 pracowników, co nie zmienia się od wielu lat. Nieliczną grupę stanowiły podmioty gospodarcze zatrudniające od 50 do ponad 250 pracowników.

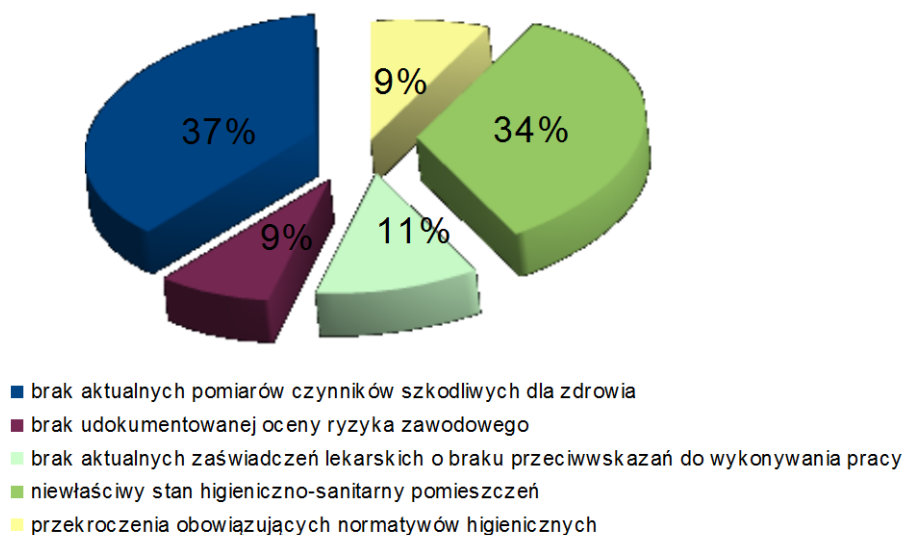
Wykres 1. Struktura zatrudnienia w nadzorowanych zakładach pracy

W 2015 roku w ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego nad zakładami pracy przeprowadzono 87 kontroli w 68 obiektach, co stanowi 43% ogółu zakładów ujętych w ewidencji. W zakresie warunków pracy skontrolowano 40 obiektów, w których zatrudnionych było 1468 pracowników. W czasie kontroli szczególną uwagę zwracano na narażenie zawodowe pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 18 decyzji, które dotyczyły m.in.:

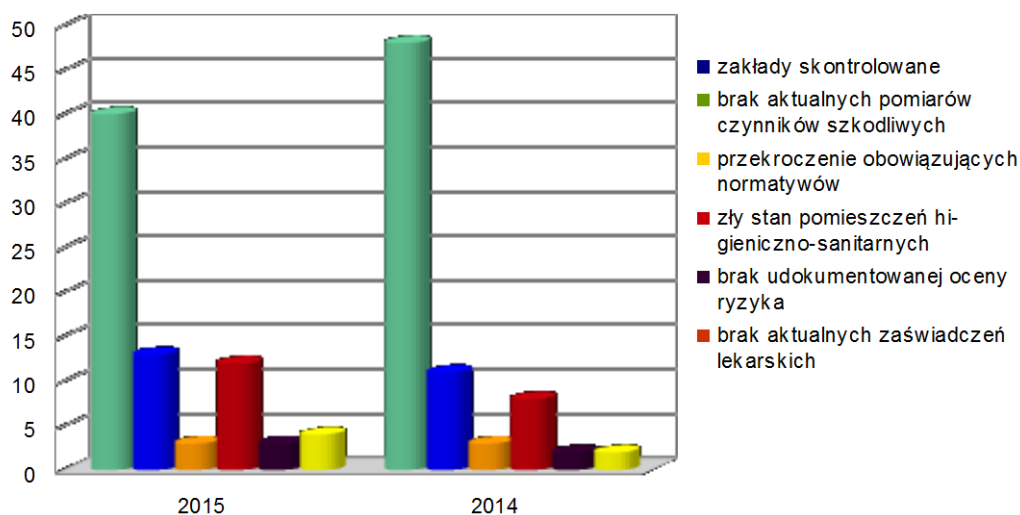
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarnego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i pomieszczeń pracy (w 12 zakładach pracy),
- opracowania i udokumentowania oceny ryzyka zawodowego (w 3 zakładach pracy),
- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (w 13 zakładach pracy),
- zapewnienia pracownikom aktualnych orzeczeń lekarskich o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy (w 4 zakładach pracy),
- obniżenia natężenia hałasu (w trzech zakładach pracy),

Wykres nr 1. Odsetek najistotniejszych uchybień stwierdzonych w skontrolowanych zakładach pracy w 2015 roku

Jak wynika z powyższego wykresu najczęstszym uchybieniem stwierdzanym podczas przeprowadzanych kontroli podobnie jak w latach ubiegłych był brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych występujących w zakładach pracy.

Wykres nr 2. Porównanie skontrolowanych zakładów pracy ze stwierdzonymi uchybieniami w latach 2014-2015

Przeprowadzane kontrole zakładów pracy dotyczyły głównie oceny stanowiska pracy pod kątem narażenia zawodowego pracowników na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy, oceny zaplecza sanitarno-higienicznego. Sprawdzano również zabezpieczenie pracowników w odzież roboczą i sprzęt ochrony osobistej.

2. Substancje i preparaty chemiczne

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włoszczowie znajduje się 37 zakładów stosujących w swojej działalności zawodowej substancje i mieszaniny niebezpieczne i /lub stwarzające zagrożenie oraz jeden producent substancji chemicznej.

W 2015 roku przeprowadzono 13 kontroli pod kątem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 10 kontroli u podmiotów, które stosują substancje chemiczne bądź ich mieszaniny oraz 3 kontrole dotyczące wprowadzania do obrotu wkładów do e-papierosów.

W czasie czynności kontrolnych na bieżąco prowadzono instruktaże dotyczące obowiązku posiadania aktualnego spisu oraz kart charakterystyk dla stosowanych produktów

chemicznych. Sprawdzano karty charakterystyki oraz oznakowanie dla losowo wybranych produktów chemicznych.

W przypadku sprzedaży wkładów do e-papierosów, główną uwagę zwracano na klasyfikację, oznakowanie oraz pakowanie wkładów. W powyższym zakresie w 2015r nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Środki biobójcze

Produktem biobójczym w rozumieniu przepisów ustawy o produktach biobójczych jest substancja czynna lub preparat zawierający co najmniej jedną substancję czynną w postaci w jakiej jest dostarczana użytkownikom, przeznaczony do niszczenia, odstraszania, unieszkodliwiania, zapobiegania działaniu lub kontrolowania w jakikolwiek inny sposób organizmów szkodliwych przez działanie chemiczne lub biologiczne. Wszystkie produkty biobójcze wprowadzane do obrotu na terytorium Polski podlegają obowiązkowej rejestracji w Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. Produkty takie, zanim znajdą się na rynku, muszą uzyskać pozwolenie na obrót.

W 2015 roku sprawowany był nadzór w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych pod kątem przestrzegania zakazu stosowania substancji czynnych, które nie mogą wchodzić w skład produktów biobójczych zgodnie z decyzjami komisji dotyczącymi niewłączenia niektórych substancji do załącznika I, IA lub IB Dyrektywy 98/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej wprowadzania do obrotu produktów biobójczych.

Przeprowadzono w zakresie sprzedaży środków biobójczych 5 kontroli podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Czynniki biologiczne

W minionym roku zostało przeprowadzonych 14 kontroli, w zakładach w których występują szkodliwe czynniki biologiczne, m.in. zakłady produkcyjne oraz podmioty lecznicze. W skontrolowanych obiektach na szkodliwe czynniki biologiczne było narażonych ogółem 70 osób. Liczba pracowników wykonujących prace w narażeniu na czynniki zaliczane do 2 grupy narażenia wyniosła 70 osób, do 3 grupy zagrożenia 18 osób.

Kontrole przeprowadzone w tych obiektach wykazały, że pracodawcy starają się organizować procesy pracy w sposób pozwalający na uniknięcie lub zminimalizowanie uwalniania się szkodliwego czynnika biologicznego w miejscu pracy. W przypadku kontaktu z czynnikami biologicznymi 3 grupy zagrożenia prowadzone są rejestry prac oraz rejestry

pracowników narażonych na działanie tych czynników. Rejestry te zawierają informacje wymagane obecnie obowiązującymi przepisami prawnymi. Pracownicy są systematycznie szkoleni w zakresie bezpiecznej pracy ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi. Pracownikom zapewnia się odpowiednie środki ochrony indywidualnej, które stosują podczas wykonywanej pracy (odzież i obuwie robocze, rękawice ochronne).

W roku 2015 podczas kontroli pod kątem narażenia na czynniki biologiczne w jednym zakładzie stwierdzono brak opracowanej i udokumentowanej oceny ryzyka zawodowego na szkodliwe czynniki biologiczne.

5. Choroby zawodowe

Za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo ze sposobem wykonywania pracy. W roku 2015 do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej wpłynęło jedno zgłoszenie podejrzenia choroby zawodowej, tj. astmy oskrzelowej. Postępowanie orzeczniczo- diagnostyczne jest w toku.

6. Środki zastępcze

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest przeciwdziałanie wprowadzania do obrotu i wytwarzaniu środków zastępczych tzw. dopalaczy, tj. nowych substancji psychoaktywnych. W tym zakresie prowadzone są działania profilaktyczne, oświatowo-szkoleniowe, mające na celu ochronę zdrowia i życia ludzkiego.

Na terenie powiatu włoszczowskiego w 2015 roku nie funkcjonowały rozpoznane podmioty w zakresie wprowadzania do obrotu i produkcji środków zastępczych. W ramach monitoringu obecności na rynku środków zastępczych w ubiegłym roku podczas przeprowadzania bieżących kontroli przez Sekcję Nadzoru nad Żywnością, Żywieniem i Przedmiotami Użytku w 117 obiektach (głównie sklepy, restauracje) nie stwierdzono w obrocie produktów, które mogłyby być „środkami zastępczymi”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie współpracował w tym względzie z Komendantem Powiatowej Policji we Włoszczowie. Ponadto w związku z gwałtownym wzrostem zatruc „dopalaczami” w kraju PPIS wystosował pismo do Szpitalnego

Oddziału Ratunkowego we Włoszczowie z prośbą o informowanie o wszelkich podejrzeniach takich zatruć. W 2015 roku odnotowano zatrucia dopalaczami u dwóch osób.

Biorąc pod uwagę skalę zagrożenia wynikającego z przyjmowania szczególnie przez młodzież „nowych narkotyków” prowadzone są stale na terenie powiatu działania edukacyjne wśród młodzieży poprzez organizowanie spotkań, prelekcji i dystrybucji materiałów edukacyjnych. Spotkania edukacyjne dotyczące profilaktyki środków zastępczych zostały zorganizowane wspólnie z Policją. W tym zakresie zorganizowane zostały przez pion Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej następujące działania:

- dystrybucja ulotek pt. „Biorąc nie jesteś sobą”, „Dopalacze to śmierć”, „Stop dopalaczom”, „Nasze dzieci i zagrożenia! Dopaliczcie! Wypalacze!” skierowane do młodzieży ponadgimnazjalnej, gimnazjalnej, młodzieży wypoczywającej na obozach, społeczności lokalnej szacowana liczba odbiorców- 1764 osób,
- punkt informacyjno- edukacyjny w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, NZOZ Medical we Włoszczowie, Bibliotece Publicznej we Włoszczowie - liczba odbiorców 105 osób,
- spotkania edukacyjne zorganizowane dla młodzieży gimnazjalnej, ponadgimnazjalnej w Publicznym Gimnazjum Nr 1 we Włoszczowie, Bukowie, Olesznie, Konieczynie, Seceminie, Stanicy Harcerskiej w Białym Brzegu, Warsztatach Terapii Zajęciowej w Ostrowie- liczba odbiorców 720 osób,

VIII. Higiena radiacyjna

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie nie prowadzi nadzoru w tym zakresie.

IX. Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży.

Zadania w zakresie bieżącego nadzoru skupiały się wokół zagadnień związanych z:

- zapewnieniem właściwych warunków sanitarnych (stanu technicznego i higienicznego),
- higienizacją procesów nauczania i wychowania,
- dostosowaniem mebli do wzrostu dzieci przedszkolnych, uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych,

- zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków podczas wypoczynku dzieci i młodzieży.

W powiecie włoszczowskim w 2015r funkcjonowało:

15- zespołów szkół (w tym 15 szkół podstawowych, 10 szkół gimnazjalnych, 9 przedszkoli samorządowych)

2 – gimnazja (niewłączone do zespołów)

2 – szkoły filialne

5 - szkół podstawowych

9 – przedszkoli funkcjonujących samodzielnie (w tym 2 niepubliczne)

1 - niepubliczna szkoła średnia zawodowa

3- inne placówki (światlica socjoterapeutyczna dla dzieci i młodzieży *funkcjonująca w budynku innym niż szkoła*, ZDZ, Stanica Harcerska..

Ogółem funkcjonowało 37 obiektów stałych oraz 8 placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

- W 2015r skontrolowano 36 stałych placówek oraz 8 placówek sezonowych. Przeprowadzono w nich 83 kontrole sanitarne i sprawdzające, które miały na celu ocenę zgodności warunków higieniczno – sanitarnych obiektów z aktualnie obowiązującymi przepisami. W celu poprawy stanu sanitarno-technicznego wydano 31 decyzji administracyjnych. Zalecenia decyzji w większości placówek dotyczyły:
 - Doprowadzenia do należytego stanu pomieszczeń higieniczno sanitarnych w szkole
 - Zapewnienia osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania,
 - Ogrodzenia placów szkolnych,
 - Wymiany stolarki okiennej,
 - Zapewnienia prawidłowych warunków do utrzymania higieny osobistej dzieci
 - Odnowienia pomieszczeń szkolnych.
 - Zapewnienia placów zabaw dla dzieci najmłodszych
 - Wyposażenia placów zabaw w sprzęt rekreacyjny z certyfikatami

1.Przedszkola

W analizowanym okresie funkcjonowało 18 przedszkoli. W 5 placówkach nie zachowano standardów dostępności do urządzeń sanitarnych. Wszystkie placówki miały zapewnioną bieżącą ciepłą wodę, były skanalizowane. Brak sal do zajęć ruchowych odnotowano w 6 placówkach funkcjonujących samodzielnie. Stan porządku i czystości w kontrolowanych placówkach nie budzi zastrzeżeń. W analizowanym okresie wzmociono

nadzór nad prawidłowym zabezpieczeniem placów zabaw (ogrodzenie, zapewnienie urządzeń rekreacyjnych z certyfikatem zgodności, wymiana piasku w piaskownicach zabezpieczenie piaskownic przed dostępem psów i kotów, zapewnienie regulaminów korzystania z urządzeń i terenów rekreacyjnych).

W żadnym przedszkolu nie ma wydzielonego gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej

2.Nadzór nad niebezpiecznymi substancjami ich mieszaninami w szkolnych pracowniach chemicznych.

Substancje i preparaty niebezpieczne były stosowane na lekcjach chemii tylko w 1 gimnazjum. Elementy które podlegają ocenie w tym zakresie to: aktualny spis substancji i mieszanin niebezpiecznych, posiadanie aktualnych kart charakterystyki, datę ważności substancji niebezpiecznych, przechowywanie, oznakowanie opakowań utylizacja. Pozostałe gimnazja wykorzystują prezentacje multimedialne do realizowania programu nauczania. Nieprawidłowości w tym obszarze nie odnotowano.

3.Opieka medyczna w szkołach

Program profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania, ma na celu zapewnienie uczniom dostępności do opieki zdrowotnej i poprawy jej jakości. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty szkoła powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Opieka profilaktyczna nad uczniami na terenie szkół i przedszkoli jest jednak nadal niezadowalająca.

Dostęp do gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej przedstawia poniższa tabela.

Lp	Rodzaj placówek	Liczba placówek w ewidencji	Liczba gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej
1.	Przedszkola (<i>samodzielnie funkcjonujące</i>)	9	0
2.	Szkoły podstawowe	7	0
3.	Gimnazja(<i>samodzielnie funkcjonujące</i>)	2	1
4.	Zespoły szkół	15	4
5.	Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe <i>/niepubliczne/</i>	1	0
6	Razem	34	5

Tabela nr.5 Zapewnienie gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej

4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wf

W minionym roku oddano do użytku bieżnię sportową przy 1 zespole szkół oraz przy 3 szkołach podstawowych dla dzieci najmłodszych zapewniono place zabaw z urządzeniami rekreacyjnymi .

Niewystarczające warunki do prowadzenia zajęć wf odnotowano :

- w 2 zespołach szkół i 1 szkole podstawowej (brak boisk sportowych)
- 1 szkole ponadgimnazjalnej zawodowej (młodzież dochodzi na zajęcia wf na halę sportową).
- przy 1 zespole szkół wyłączone jest z eksploatacji boisko sportowe z uwagi na zły stan techniczny.

5. Dożywianie dzieci i młodzieży

Najpowszechniejszą formą dożywiania praktykowaną przez szkoły na terenie powiatu włoszczowskiego było podawanie dzieciom posiłków jednodaniowych. Ciepłe posiłki wydawane były w 22 szkołach. Dożywianiem objęto 51% uczniów. Z posiłków jednodaniowych korzystało 2072 uczniów, z pełnego obiadu korzystało 314 uczniów.

6. Nadzór nad placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży

W omawianym okresie na terenie powiatu funkcjonowało 8 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży w których wypoczywało 500 uczestników wieku od 7 do 18 lat. Wypoczynek odbywał się w obiektach, które są pod całorocznym nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wypoczynek w miejscu zamieszkania zorganizowany był w Zespole Szkół w Seceminie. Formy wyjazdowe wypoczynku zorganizowane były w Stanicy Harcerskiej w Białym Brzegu gm. Kluczewsko .

Nie stwierdzono nieprawidłowości w trakcie trwania wypoczynku. PPIS prowadzi postępowanie administracyjne w celu poprawy stanu technicznego Stanicy Harcerskiej w Białym Brzegu - decyzja z terminem wykonania do czerwca 2016r .

X. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

1. Charakterystyka obiektów nadzorowanych przez Sekcję Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku.

Spośród 318 obiektów zaplanowanych do kontroli w 2015r. Sekcja Nadzoru nad Żywnością, Żywieniem i Przedmiotami Użytku przeprowadziła kontrole w 307, tj. w 96,5% obiektów planowanych.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów objętych nadzorem		Kierunek zmian
	2014	2015	
Obiekty produkcji żywności	30	34	+4
Obiekty obrotu żywnością Supermarkety, sklepy, hurtownie handel i obiekty tymczasowe	260	252	-8
Obiekty żywienia zbiorowego otwarte	17	20	+3
Obiekty żywienia zbiorowego zamknięte	48	45	-3
Zakłady małej gastronomii	39	39	0
Środki transportu żywności (specjalistyczne)	66	69	+3
Miejsca obrotu przedmiotami użytku	13	13	0
W rejestrze ponadto:			
Produkcja pierwotna	27	33	+6
Dostawy bezpośrednie	26	32	+6
Agroturystyka	13	13	0
Kioski	11	16	+5
Apteki i punkty apteczne i sklepy zielarskie	18	18	0
<i>Punkt skupu runa leśnego</i>	1	1	0
<i>Sklepy kosmetyczne</i>	7	7	0
Razem	576	592	+16

Tabela.8 Liczba obiektów objętych nadzorem w roku 2014 i 2015, według rodzaju prowadzonej działalności oraz kierunku zmian w zakresie liczby nadzorowanych obiektów.

W skontrolowanych obiektach:

przeprowadzono ogółem 413 kontroli (350 sanitarnych, 19 akcyjnych – powiadomienia RASFF, zagrożenie afrykańskim pomorem świń (ASF), 18 interwencyjnych - skargi, 26 sprawdzających oraz 1 w domu prywatnym - opracowywanie ogniska zatrucia pokarmowego). Wydano 130 decyzji administracyjnych, w tym:

- 8 decyzji w celu poprawy stanu sanitarno-higienicznego,
- 6 decyzji dot. prolongaty terminów realizacji zarządzeń zawartych w treści wydanych decyzji administracyjnych,
- 3 decyzje unieruchamiające,
- 42 decyzji bezwarunkowo zatwierdzających obiekty,
- 11 decyzji zatwierdzających obiekty warunkowo,
- 25 decyzji wykreślających z rejestru,
- 2 decyzje rozszerzających zakres działalności,
- 4 decyzje przedłużające warunkowe zatwierdzenie obiektu,

2 decyzje otwierające obiekt po unieruchomieniu,

27 decyzji opłatowych

Podczas przeprowadzonych kontroli wycofano ze sprzedaży środki spożywcze o niewłaściwej jakości zdrowotnej (przeterminowane) na kwotę – 2.446,97zł. Nałożono 19 mandatów karnych, na łączną kwotę 3.750,00zł.

2. Stan sanitarny poszczególnych rodzajów obiektów.

A. Obiekty produkcji żywności.

W obiektach produkcji żywności przeprowadzono ogółem 40 kontroli. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 300,00zł. (piekarnia). Wydano 5 decyzji na poprawę stanu sanitarno - technicznego, w tym 1 unieruchamiającą (po skardze - zakład produkcji ciastek, zakład ten rozpoczął działalność bez decyzji zatwierdzającej. Po przeprowadzeniu kontroli tematycznej interwencyjnej, w czasie której stwierdzono liczne nieprawidłowości - wydano decyzję unieruchamiającą, nieprawidłowości usunięto, wydano decyzję zatwierdzającą).

W 2015r. oddano do użytkowania 2 zakłady produkcyjne: zakład produkcji środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, zaspokajających zapotrzebowanie organizmu przy intensywnym wysiłku fizycznym, obecnie nie prowadzi jeszcze produkcji ponieważ jest w trakcie zgłaszania produktów do Głównego Inspektora Sanitarnego. Drugi zakład, to „obieralnia warzyw” - obieranie i pakowanie warzyw w opakowania próżniowe.

W gospodarstwach produkcji pierwotnej pobrano do badania 5 próbek owoców, które nie były kwestionowane.

Rodzaj obiektów	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość przeprowadzonych kontroli
Wytwórnice lodów tradycyjnych i automaty do lodów	10	11
Piekarnie	9	14
Ciastkarnie i zakład wyrobów cukierniczych	4	4
Przetwórnice owocowo-warzywne	3	3
Wytwórnice makaronów	2	3
Zakład produkcji środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego	1	1
Produkcja pierwotna	4	4
Razem:	33	40

Tabela 9. Obiekty produkcji żywności skontrolowane na terenie powiatu włoszczowskiego w 2015r.

B. Obiekty obrotu żywnością.

W obiektach obrotu żywnością przeprowadzono ogółem 255 kontroli, w tym 11 akcyjnych (RASFF) i 14 interwencyjnych - skargi dot. głównie sprzedaży przeterminowanych artykułów spożywczych (7 potwierdzonych, 7 niepotwierdzonych).

W 5 obiektach stwierdzono stan wymagający poprawy, wydano 5 decyzji administracyjnych w celu poprawy stanu sanitarno – higienicznego, w tym 1 unieruchamiającą - „ogródek piwny przy sklepie”.

Nałożono łącznie 13 mandatów karnych na kwotę 2.100,00zł. (10/1.500 - sklepy, 1/200 - supermarket, 1/300 - hurtownia i 1/100 „handel-stragan”).

W obiektach obrotu pobrano 89 próbek żywności, w tym 3 próbki suplementów diety, które nie były kwestionowane.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych w 2015r.	
	ogółem	przeprowadzono kontroli
Sklepy spożywcze	131	163
Supermarkety	6	31
Magazyny hurtowe	6	9
Środki transportu	9	9
Handel obwoźny	20	27
Inne obiekty obrotu: sklepy zielarskie, apteki, punkty apteczne, kioski, punkt skupu runa leśnego, sprzedaż bezpośrednia	11	16
Razem:	183	255

Tabela. 10 Obiekty obrotu żywności skontrolowane na terenie powiatu włoszczowskiego w 2015r

C . Obiekty żywienia zbiorowego.

W zakładach żywienia zbiorowego przeprowadzono ogółem 110 kontroli, w tym 4 interwencyjne. Dwie skargi dot. punktów małej gastronomii, jedna zakładu żywienia otwartego i jedna żywienia zamkniętego, tzw. domu weselnego.

W dwu przypadkach skargi potwierdziły się – pmg i dom weselny. Podczas kontroli tych zakładów nałożono 2 mandaty karne w wysokości 450,00zł., wydano 1 decyzję zakazującą prowadzenia działalności (pmg), ze względu na zły stan sanitarno-higieniczny. Skarga – dom weselny dot. wykorzystywania do przygotowywania posiłków „starego mięsa”, przechowywania przeterminowanego surowca w chłodniach, zatrudniania pracowników kuchni bez książeczek zdrowia – skarga potwierdziła się częściowo, tj. w czasie kontroli lokalu gastronomicznego stwierdzono, że trzy osoby zatrudnione na stanowisku kucharz nie posiadały orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych. Natomiast nie stwierdzono innych nieprawidłowości, o których informowała osoba skarżąca.

Ponadto podczas kontroli urzędowych planowanych nieprawidłowości stwierdzono w 3 zakładach, w związku z czym nałożono 3 mandaty karne na 900,00zł.

Nastąpiła poprawa stanu sanitarnego zakładu żywienia zbiorowego otwartego przy trasie turystycznej, który w ubiegłych latach wykazywał zły stan sanitarny, w 2015 przeprowadzono w obiekcie trzy kontrole które wykazały nieprawidłowości.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych w 2015r.	
	ogółem	przeprowadzono kontroli
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	19	34
Zakłady małej gastronomii (pmg i pijalnie piwa)	32	37
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte, w tym: stołówki w placówkach oświatowych, blok żywienia w szpitalu oraz inne (dom dla seniorów, stołówka Brata Alberta, Środowiskowy Dom Samopomocy, sale weselne i bankietowe)	37	39
Razem:	84	110

Tabela 11. Obiekty żywienia zbiorowego skontrolowane na terenie powiatu włoszczowskiego w 2015r.

D. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

W 2015r. do badań pobrano łącznie 101 próbek żywności, 1 próbkę przedmiotów użytku, 1 próbkę kosmetyku oraz 3 wymazy sanitarne.

Lp.	Kierunek badań	Ilość próbek pobranych do badania	Ilość próbek kwestionowanych
1.	Badania w kierunku parametrów mikrobiologicznych w ramach urzędowej kontroli.	50	0
2.	Badania w kierunku parametrów chemicznych w ramach urzędowej kontroli.	43	0
3.	Inne badania: przedmioty użytku, kosmetyki	2	0
4.	Salmonella – zatrucie pokarmowe	11	6 (5-żywność, 1 wymaz)

Tabela 12. Pobór próbek do badań laboratoryjnych

E. Miejsca obrotu przedmiotami użytku i sklepy kosmetyczne

W 6 skontrolowanych obiektach obrotu przedmiotami użytku i sklepach kosmetycznych, przeprowadzono 7 kontroli z powiadomieniami RASFF. Nie stwierdzono w sprzedaży produktów wymienionych w powiadomieniach.

W ramach nadzoru pobrano w 2015r. do badania 1 próbkę materiałów do kontaktu z żywnością tj. wyroby z tworzywa sztucznego i 1 próbkę kosmetyku (zawartość formaldehydu) – próbki nie zostały zakwestionowane

F. Działania podjęte w ramach kontroli akcyjnych.

W 2015r. nie stwierdzono w obrocie produktów zgłoszonych w ramach systemu RASFF.

W 2015r. nie było informacji o umieszczeniu notyfikacji kosmetyków w systemie RAPEX, w związku z czym nie podejmowano działań.

W związku z zagrożeniem rozprzestrzeniania się wirusa afrykańskiego pomoru świń, przeprowadzano kontrole tematyczne dotyczące gospodarki odpadami w obiektach żywienia zbiorowego zlokalizowanych przy trasach szybkiego ruchu.

W trakcie kontroli w obiektach pozostawiano ulotki do wywieszenia pt. „Informacje dla podróżnych wjeżdżających do Unii Europejskiej” oraz zobowiązano kierownictwo zakładów na zwrócenie szczególnej uwagi na sposób postępowania z odpadkami zawierającymi produkty pochodzenia zwierzęcego (kanapki z wędliną, pieczone mięso, domowe przetwory z mięsem) przez turystów i kierowców TIR-ów z krajów dużego ryzyka, przejeżdżających tranzytem.

W 2015r. Sekcja Nadzoru nad Żywnością, Żywieniem i Przedmiotami Użytku we Włoszczowie podejmowała 18 interwencji, z czego potwierdzonych 10. Wszystkie zostały rozpatrzone i załatwione. Jedna ze skarg została przekazana wg właściwości do Państwowej Inspekcji Handlowej i Komendy Policji, ponieważ dot. wprowadzania do obrotu alkoholu nielegalnego pochodzenia.

W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia kierownik Sekcji HŻŻ i PU uczestniczył w spotkaniu profilaktycznym pt. „Odżywiamy się zdrowo i kolorowo”, które odbyło się 15 kwietnia 2015r. w OSP w Dobromierzu. Uczestnikom spotkania zaprezentowano film pt. „Pięć kluczy do bezpiecznej żywności” oraz przedstawiono i omówiono prezentacje pt. „Substancje dodatkowe w żywności” i „Zasady prawidłowego żywienia osób starszych”.

Podczas kontroli w placówkach oświatowo-wychowawczych na bieżąco omawiane były problemy nurtujące dyrektorów dot. interpretacji nowego rozporządzenia Ministra

Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

XI. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Działalność z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2015 roku ukierunkowana była na przekazywaniu wiedzy i umiejętności na temat czynników warunkujących pozytywne zachowania prozdrowotne i mających wpływ na utrzymanie oraz umacnianie zdrowia jednostki i społeczeństwa powiatu włoszczowskiego. Na tej podstawie podejmowano interwencje programowe, nieprogramowe oraz akcje zdrowotne zarówno o zasięgu ogólnokrajowym, wojewódzkim oraz lokalnym (powiatowym). Wynikała ona z kierunków określonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego, założeń Narodowego Programu Zdrowia oraz analizy sytuacji epidemiologicznej i oceny zagrożeń zdrowotnych mieszkańców naszego powiatu. Realizacja działań profilaktycznych odbywała się poprzez koordynowanie, monitorowanie, a także ocenę podejmowanych interwencji skierowanych na rozwiązywanie problemów zdrowotnych różnych grup społecznych i środowiskowych.

1. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu:

Krajowy Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce cele i zadania na lata 2014-2018 w tym programy edukacji antytytoniowej realizowane w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach.

Celem głównym programu było podjęcie działań umożliwiających przekazywanie informacji o ryzyku zdrowotnym związanym z używaniem tytoniu, dostosowanych do różnych grup docelowych (kampanie społeczne i medialne, programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży, wydawanie i dystrybucja materiałów oświatowo-zdrowotnych, monitorowanie przestrzegania zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych).

Zasięgiem objęto 1397 osób.

2. Program edukacyjny „Czyste powietrze wokół nas”.

Program realizowany był w 16 placówkach przedszkolnych i szkolnych naszego powiatu, a celem realizacji było zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy dorośli palą przy nich tytoń oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. Program stanowi pierwsze ogniwo w cyklu edukacyjnych programów antytytoniowych.

Zasięgiem objęto 1355 osób.

3. Program edukacyjny „Nie pal przy mnie, proszę”.

Adresatami programu były dzieci klas I-III szkół podstawowych. W ramach edukacji antytytoniowej - odnosi się do problemu biernego palenia wśród dzieci. Kształtuje u najmłodszych postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą. Celem działań prozdrowotnych w społeczności szkolnej było uświadomienie dzieciom potrzeb dbałości o zdrowie a tym samym unikanie chorób poprzez zdrowe odżywianie tj. ograniczanie spożycia słodczy i napojów sztucznie barwionych, czytanie etykiet na produktach spożywczych i „rozszyfrowywanie” oznaczeń „E”, uświadomienie ruchu na świeżym powietrzu, dbałość o higienę psychiczną. Program był realizowany w 13 placówkach. Program stanowi drugie ogniwo w cyklu edukacyjnych programów antytytoniowych.

Zasięgiem objęto 1940 osób.

4. Program edukacyjny „Znajdź właściwe rozwiązanie”.

Był to program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkół podstawowych oraz gimnazjalnych i został zrealizowany w 7 szkołach gimnazjalnych i w 11 szkołach podstawowych. Celem głównym programu było zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjalnych. Wśród 176 uczniów gimnazjalnych oraz 158 uczniów szkół podstawowych przeprowadzono ankietę oceniającą słabe i mocne strony programu. Wyniki ankiety:

- uczniowie nauczyli się radzić sobie z presją otoczenia, stresem oraz nauczyli się pozytywnego myślenia o sobie.
- poszerzyli wiedzę na temat składników dymu tytoniowego, dowiedzieli się więcej o negatywnym wpływie palenia na zdrowie oraz na temat szkodliwości biernego palenia.

Zasięgiem objęto 2578 osób.

5. Światowy Dzień bez Tytoniu obchodzony był pod hasłem: *Stop nielegalnemu obrotowi wyrobami tytoniowymi* - maj – 2015r -

Działania Promocji Zdrowia polegały na promowaniu zasad zdrowego stylu życia, bez nałogu tytoniowego wśród jak największej grupy społeczności lokalnej. W ramach obchodów zorganizowano cykliczną akcję informacyjno-edukacyjną wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji we Włoszczowie pod hasłem "Zapal czerwone światło dla papierosów w samochodzie" a także spotkanie edukacyjne w I Liceum Ogólnokształcącym we Włoszczowie podczas którego przedstawiono prezentację pt. "Wybierz życie bez tytoniu". Ponadto podczas imprezy plenerowej pt. I Powiatowy Festyn Zdrowia w Powiatowym Centrum Kulturalno-Rekreacyjnym we Włoszczowie zorganizowano stoisko informacyjno-edukacyjne. W trakcie spotkania edukacyjnego i festynu pracownik PZiOZ wykonywał bezpłatnie badania na zawartość tlenku węgla w wydychanym powietrzu dla osób palących papierosy lub tzw. biernych palaczy. W trakcie tych działań rozpowszechniano materiały informacyjno - edukacyjne.

Zasięgiem objęto 1515 osób

6. Światowy Dzień Rzucania Palenia - listopad – 2015r

W ramach obchodów zorganizowano stoisko informacyjno-edukacyjne w NZOZ Medical we Włoszczowie dla pracowników i pacjentów. Propagowano zdrowy styl życia wolny od dymu tytoniowego. Wykonywano bezpłatnie pomiar tlenku węgla w wydychanym powietrzu u palaczy. Zorganizowano również cykliczną akcję informacyjno-edukacyjną wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji we Włoszczowie na ulicach miasta pod hasłem "Zapal czerwone światło dla papierosów w samochodzie". Akcja skierowana była do kierowców i pasażerów. Pracownik Promocji Zdrowia uświadamiał zatrzymanym kierowcom i pasażerom zagrożenia zdrowotne wynikające z palenia papierosów, a zwłaszcza na problem „biernego palenia” .

Zasięgiem objęto 213 osób.

7. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”.

Celem głównym programu było zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie poprzez promowanie zasad zdrowego stylu życia. Skierowany do szkół gimnazjalnych klas I-III i szkół podstawowych klas V-VI oraz ich rodziców. Program zrealizowano w 8 szkołach gimnazjalnych i 13 szkołach podstawowych. W 2015r roku Świętokrzyski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Kielcach wraz ze Świętokrzyskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym ogłosił konkurs pod hasłem: „Korzystając ze zdrowej żywności tworzymy zdrowe dania” dla młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu województwa świętokrzyskiego biorących udział w programie „Trzymaj Formę”. Do etapu powiatowego zgłosiło się 11 uczestników z trzech szkół podstawowych i jednego gimnazjum. Zadaniem uczniów było nagranie krótkich filmów ukazujących proces przygotowania atrakcyjnego dania spełniającego warunki zdrowego odżywiania dzieci i młodzieży oraz efektywnego wyglądu produktu finalnego. Etap powiatowy i wojewódzki wygrali Igor Niewiadomski i Kacper Saladra z Publicznego Gimnazjum NR 2 we Włoszczowie. II miejsce w etapie powiatowym i wyróżnienie w etapie wojewódzkim otrzymała Ewelina Zug ze Szkoły Podstawowej NR 2 we Włoszczowie.

Zasięgiem objęto 3367 osób.

8. Program edukacyjny „Podstępne WZW”

Szkoły ponadgimnazjalne w roku 2015 realizowały program profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby pt: „Podstępne WZW”.

Celem tych działań było: upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie oraz pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenia.

Zasięgiem objęto 151 osób.

9. Pilotażowy Program edukacyjny "Znamię! Znam je?"

W ciągu ostatnich dwudziestu lat zapadalność na czerniaka zwiększyła się w Polsce aż o 300%. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest wciąż niska świadomość społeczna w zakresie profilaktyki i czynników ryzyka.

Program edukacyjny "Znamię! Znam je?" dotyczący profilaktyki czerniaka dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych jest próbą zmiany tych alarmujących statystyk poprzez popularyzację wiedzy na temat czerniaka. Program realizowany jest w 6 szkołach ponadgimnazjalnych.

Zasięgiem objęto 99 osób.

10. Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

W ramach obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS 14.12.2015r wzorem wcześniejszych lat zorganizowano w Domu Kultury we Włoszczowie spotkanie edukacyjne młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej z osobą chorą na AIDS - edukatorem z ramienia Krajowego Centrum ds. AIDS.

W godzinach popołudniowych zorganizowano także spotkanie z wychowankami internatu przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 we Włoszczowie.

Celem spotkań było rozpowszechnianie i popularyzacja treści prozdrowotnych na temat uzależnień a także zwiększenie aktywności młodzieży w dziedzinie ich zapobiegania oraz wzbogacenie metod i środków oddziaływania na młodzież w zakresie profilaktyki uzależnień i zapobiegania HIV/AIDS a także świadomego i odpowiedzialnego kształtowania swojego życia, w celu unikania zachowań ryzykownych grożących zakażeniem HIV i w konsekwencji zachorowania na AIDS .

20.10.2015 roku w PSSE we Włoszczowie zorganizowano etap powiatowy Wojewódzkiej Olimpiady Wiedzy o HIV/AIDS. Do konkursu przystąpiło 19 uczniów z 5 gimnazjów powiatu włoszczowskiego. Komisja Konkursowa powołana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włoszczowie wyłoniła 3 laureatów którzy reprezentowali powiat włoszczowski w etapie wojewódzkim Olimpiady Wiedzy o HIV/AIDS

Propagowano również kampanię edukacyjną „Coś Was łączy? Zrób test na HIV”, zachęcającą do poznania swojego statusu serologicznego oraz upowszechniającą informacje na temat HIV/AIDS i sposobów zmniejszania ryzyka zakażenia.

Coś was łączy? Zrób test na HIV podczas Europejskiego Tygodnia Testowania

Ponadto w ramach realizacji programu prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych podczas imprez masowych w placówkach oświatowo- wychowawczych oraz placówkach Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

Zasięgiem objęto 1274 osób.

11. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy

Głównym celem programu było ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku reprodukcyjnym i ogół społeczeństwa. Działania skierowane były do młodzieży i osób dorosłych do których docierano organizując akcje, spotkania edukacyjne i stoiska informacyjno-edukacyjne. Podczas tych przedsięwzięć wspólnie z Komendą Powiatową Policji we Włoszczowie przestrzegano młodzież przed zażywaniem środków niewiadomego pochodzenia, a w szczególności dopalaczy. Podkreślano, że przyjmowanie ich może doprowadzić do nieodwracalnych powikłań zdrowotnych, a nawet śmierci. Omawiano prezentacje multimedialne, odbywały się projekcje filmu pt. "Stop dopalaczom" i spotu pt. "Taki z Ciebie mocarz". Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych o różnej tematyce .

Ponadto wykonywano bezpłatnie badanie pomiaru tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Informowano gdzie i jakiej pomocy można szukać w radzeniu sobie z uzależnieniami.

W ramach w/w projektu realizowano program edukacyjny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych pt: „ARS, czyli jak dbać o miłość?”. Głównym celem programu było ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież (np. alkoholu, tytoniu, narkotyków i dopalaczy), także w kontekście przyszłych ról rodzicielskich. Program zrealizowany został w 5 placówkach ponadgimnazjalnych z terenu powiatu włoszczowskiego. Zasięgiem objęto 5624 osoby w tym w ramach programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?”- 106 osób.

Interwencje nieprogramowe

1. Świętokrzyskie Dni Profilaktyki pod hasłem: „Rodzina wspólną troską”

W ramach Świętokrzyskich Dni Profilaktyki zorganizowano:

- punkty informacyjne w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie. Podczas tych działań wydawano ulotki o tematyce antytytoniowej, nowych środków zastępczych tzw. dopalaczy. Wykonywany był pomiar tlenu węgla w wydychanym powietrzu.
- spotkanie edukacyjne w I Liceum Ogólnokształcącym we Włoszczowie. Ponadto przekazano uczniom materiały edukacyjne w postaci broszur i ulotek na tematy uzależnień. Zasięgiem objęto 259 osób.

2. Akcja Letnia: „Zdrowe i bezpieczne wakacje”

W ramach działań profilaktycznych wspólnie z Komendą Powiatową Policji we Włoszczowie przeprowadzono spotkania edukacyjne z uczestnikami obozu w Stacji Harcerskiej w Białym Brzegu, Powiatowym Centrum Kulturalno Rekreacyjnym, Warsztatach Terapii Zajęciowej w Ostrowie. Podczas spotkań zebrani obejrżeli film o dopalaczach, przestrzegano młodych ludzi przed zażywaniem substancji psychoaktywnych. Przedstawiciele Policji wyjaśniali jakie mogą być konsekwencje prawne w związku z posiadaniem, czy rozprowadzaniem przez młodych ludzi środków psychotropowych i dopalaczy.

Ponadto pracownik promocji zdrowia spotkał się z dziećmi z Przedszkola Samorządowego nr 3 we Włoszczowie. Spotkanie przebiegło pod hasłem "Promyk zdrowia" i miało na celu uświadomienie dzieciom potrzeby dbania o własne zdrowie i przestrzegania zdrowego stylu życia. Mówiono o utrzymaniu należytej higieny ciała, kształtowaniu umiejętności

rozpoznawania czynników chroniących i czynników ryzyka wpływających na zdrowie. Informowano jak zdrowo i bezpiecznie spędzić wakacje oraz co należy robić, by unikać zakażeń groźnymi bakteriami, oraz dużo uwagi poświęcono profilaktyce antytytoniowej.

Omówiono przykłady zdrowej żywności. Dzieci zostały zapoznane z zasadami bezpiecznego opalania oraz przestrzegano przed nadmierną ekspozycją na promieniowanie UV i jak postępować po ukąszeniu przez kleszcze, komary i żmije.

Po części teoretycznej odbył się konkurs, quiz oraz rozwiązywanie rebusów. Dzieci z bardzo dużym zainteresowaniem brały udział w zajęciach.

Zasięgiem objęto 2104 osoby.

3. Dopalacze „nowe narkotyki”

Działania dotyczące „Dopalaczy-nowych narkotyków” skierowane były w 2015 roku zarówno do młodzieży podczas prowadzonej Akcji letniej jak również do rodziców, pedagogów i nauczycieli. Odbywały się spotkania edukacyjne prowadzone wspólnie z przedstawicielami policji na temat nowych narkotyków tzw. „dopalaczy”. Przekazano do wszystkich typów szkół materiały informacyjno-edukacyjne w postaci ulotek broszur oraz filmu o dopalaczach. Zasięgiem objęto 2161 osób.

4. Promocja szczepień ochronnych

Celem tego przedsięwzięcia była intensyfikacja działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym w zakresie promowania szczepień ochronnych oraz zachowań z zakresu higieny indywidualnej mających na celu ograniczanie szerzenia zakażeń. W ramach realizacji działań zwrócono się do samorządów lokalnych z terenu powiatu włoszczowskiego z prośbą o podanie informacji dotyczącej programów zdrowotnych i innych działań w obszarze szczepień ochronnych realizowanych i finansowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. W Gminie Włoszczowa realizowany jest Program Profilaktyki Zakażeń Wirusem Brodawczaka Ludzkiego (HPV). W 2015 roku zaszczepiono 66 dziewcząt z grupy osób kwalifikujących się w programie. Podczas obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień pt. "Zaszczep w sobie chęć szczepienia" zorganizowano w dniach 23-24 kwietnia 2015 roku dyżur pod telefonem pracownika oddziału epidemiologii.

Zasięgiem objęto 206 osób.

W ramach prowadzonych programów edukacyjnych i akcji prozdrowotnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie podejmował wspólne działania ze Starostwem Powiatowym we Włoszczowie z Urzędami Miasta i Gmin, Komendą Powiatową Policji we Włoszczowie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Centrum Kulturalno-Rekreacyjnym we Włoszczowie, Domem Kultury we Włoszczowie, placówkami oświatowo-wychowawczymi i podmiotami leczniczymi.

XII. Zakres badań i oznaczeń Oddziału Laboratoryjnego

Zakres badań i oznaczeń akredytowanych przez Polskie Centrum Akredytacji (akredytacja Nr AB 671, wydanie nr 10 z dnia 18.12.2015r.) w poszczególnych Pracowniach Oddziału Laboratoryjnego PSSE we Włoszczowie przedstawia się następująco:

Pracownia Badań i Pomiarów Środowiska Pracy

Powietrze na stanowiskach pracy:

- pobieranie próbek w celu oceny narażenia zawodowego na pyły przemysłowe wg PN-Z-04008-7:2002, pobieranie próbek powietrza wg PN-Z-04008-7:2002+Az1:2004;;
- stężenie pyłu – frakcja wdychalna wg PN-91/Z-04030.05;
- stężenie pyłu – frakcja respirabilna wg PN-91/Z-04030.06;
- stężenie tlenku węgla wg PB/PBiPŚP/01, wyd. 2 z 07.01.2010;

Pył:

- zawartość wolnej krystalicznej krzemionki wg PN-91/Z-04018.04;

Środowisko pracy – hałas:

- równoważny poziom ciśnienia akustycznego skorygowanego charakterystyką częstotliwościową A;
- maksymalny poziom ciśnienia akustycznego skorygowanego charakterystyką częstotliwościową A;
- szczytowy poziom ciśnienia akustycznego skorygowanego charakterystyką częstotliwościową C;
- poziom ciśnienia akustycznego w pasmach oktawowych;
- poziom ekspozycji na hałas odniesiony do 8-godzinnego dnia pracy;
- poziom ekspozycji na hałas odniesiony do tygodnia pracy

wg PN-N-01307:1994 i PN-EN ISO 9612:2011 z wyłączeniem metody obejmującej strategię nr 2 – pkt 10 i strategię 3 – pkt 11;

- efektywny poziom dźwięku A pod ochronnikami słuchu wg PN-EN 458:2006; PN-EN ISO 4869-2:200211;

Środowisko pracy – oświetlenie elektryczne we wnętrzach:

- oświetlenie miejsc pracy światłem elektrycznym;
- równomierność oświetlenia
wg PN-83/E-04040.03.

Pracownia Mikrobiologii, Parazytologii i Pożywek

- obecność pałeczek Salmonella i Shigella wg PB/PMPiP/01 wyd. 2 z dnia 06.09.2007r.
Ponadto poza zakresem akredytacji wykonuje się badania skuteczności procesów sterylizacji i badania parazytologiczne materiału pochodzenia ludzkiego.

Pracownia Badań Higieny Środowiska

Woda:

- oznaczanie mętności wg PN – EN ISO 7027:2003;
- oznaczanie barwy wg PN-EN ISO 7887:2012 rozdz. 4;
- oznaczanie odczynu pH wg PN–EN ISO 10523:2012;
- oznaczanie przewodności elektrycznej właściwej (w 25⁰C) wg PN-EN 27888:1999;
- oznaczanie żelaza ogólnego PN–ISO 6332:2001;
- oznaczanie amoniaku wg PN-C-04576-4:1994;
- oznaczanie azotynów PN-EN 26777:1999;
- oznaczanie azotanów wg PN-82/C-04576.08;
- oznaczanie manganu wg PN-92/C-04590/03;
- oznaczanie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22⁰C po 72h wg PN-ISO 6222:2004;
- oznaczanie ogólnej liczby mikroorganizmów w 36⁰C po 48h wg PN-ISO 6222:2004;
- oznaczanie enterokoków wg PN-EN ISO 7899-2:2004;
- oznaczanie *Legionella spp.* wg PN-EN ISO 11731-2:2008 z wyłączeniem punktu 8 dotyczy pobierania próbek wody.

Ponadto wykonywane są następujące badania wody, będące poza zakresem akredytacji:

- oznaczanie zapachu wg PN-EN 1622:2006;
- oznaczanie smaku wg PN-EN 1622:2006;
- oznaczanie chloru wolnego i chloru ogólnego metodą kolorymetryczną;
- oznaczanie bakterii grupy coli wg PN-EN ISO 9308-1:2014;
- oznaczanie bakterii *Escherichia coli* wg PN-EN ISO 9308-1:2014;

- oznaczanie liczby gronkowców w 100 ml wody metodą filtrów membranowych wg PB/PBHŚ/06 wyd. 1 z 30.12.2005;
- oznaczanie *Pseudomonas aeruginosa* wg PN-EN ISO 16266:2009.

Badania wykonywane są wg Polskich Norm lub procedur badawczych własnych. Zgodnie z postanowieniami dokumentu PCA DAB-07 badania w obszarze regulowanym prawnie są wykonywane zgodnie z metodyką wskazaną w obowiązujących aktualnie aktach prawnych.

Oddział Laboratoryjny obejmuje zakresem swej działalności powiat włoszczowski oraz powiaty ościenne, (powiat jędrzejowski, konecki, częstochowski, radomszczański – w strukturach Inspekcji Sanitarnej brak jest laboratoriów). W ramach działalności nadzorowej w Oddziale Laboratoryjnym PSSE we Włoszczowie badane są próbki z powiatu włoszczowskiego i jędrzejowskiego.

W 2015 roku Oddział Laboratoryjny wykonał w sumie 6593 badania, w tym 16550 oznaczeń.

Pracownia Badań Higieny Środowiska wykonywała badania fizykochemiczne i bakteriologiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wód powierzchniowych wykorzystywanych jako kąpieliska, wód w basenach kąpielowych oraz ciepłej wody użytkowej (w kierunku obecności bakterii *Legionella spp.*). Wykonano ogółem 2432 badania, w tym 6911 oznaczeń.

Pracownia Badań i Pomiarów Środowiska Pracy wykonywała badania stężeń pyłów przemysłowych, oznaczenia wolnej krystalicznej krzemionki w pyłe przemysłowym, pomiary stężenia tlenu węgla, poziomu hałasu oraz natężenia oświetlenia sztucznego na stanowiskach pracy. Wykonano ogółem 774 badania, w tym 2560 oznaczeń.

Pracownia Mikrobiologii, Parazytologii i Pożywek prowadziła badania drobnoustrojów schorzeń jelitowych – badania w kierunku *Salmonella*, *Shigella*, *E. coli*, badania parazytologiczne. Pracownia wykonywała również badania skuteczności procesów sterylizacji. Wykonano ogółem 3387 badania, w tym 7079 oznaczeń.

Podsumowanie

Bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu włoszczowskiego w 2015 roku utrzymywało się na wysokim poziomie. Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie włoszczowskim w 2015 r. na tle województwa świętokrzyskiego i Polski należy uznać jako dobrą, utrzymującą się na podobnym poziomie lat ubiegłych.

W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego w przypadku niektórych jednostek chorobowych odnotowano wzrosty zachorowań, jak w przypadku krztuśca, płonicy, bakteryjnych zatruc i zakażeń jelitowych, przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B oraz grypy. Natomiast w przypadku zachorowań na ospę wietrzną, świnkę i różyczkę wystąpił spadek zapadalności. Nie notowano zachorowań na odrę, poliomyelitis, inwazyjną chorobę meningokokową oraz inwazyjne choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* i *Haemophilus influenzae*.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w powiecie włoszczowskim podobnie jak w latach ubiegłych utrzymuje się na wysokim poziomie.

Działania przeciwepidemiczne prowadzone zgodnie z obowiązującymi procedurami, stały monitoring, zwłaszcza w stosunku do chorób rzadkich, zawleczonych i wysoce zakaźnych oraz działania oświatowo – edukacyjne będą kontynuowane w celu dalszej poprawy sytuacji epidemiologicznej.

W zakładach opieki zdrowotnej procesy dezynfekcji i sterylizacji prowadzone były prawidłowo. Uchybienia stwierdzane podczas kontroli zostały usunięte w wyznaczonych terminach.

Stan sanitarny i techniczny obiektów nauczania i wychowania z roku na rok ulega poprawie. Wszystkie placówki są skanalizowane i jest zapewniona ciepła bieżąca woda. Sukcesywnie poprawia się wyposażenie szkół w certyfikowane meble i sprzęt sportowy. Nie odnotowano poprawy w zakresie dostępu na terenie szkoły do gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Problemem pozostaje utrzymanie higieny osobistej uczniów po zajęciach wychowania fizycznego. Pomimo zapewnienia coraz to lepszych warunków, uczniowie nie korzystają z urządzeń natryskowych po zajęciach z wychowania fizycznego. Od 1 września 2015 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Wdrażane

regulacje mają na celu kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci i młodzieży. Nowe przepisy ograniczają możliwość sprzedaży w placówkach systemu oświaty żywności, do której dodawane są cukry i substancje słodzące, a także żywności o dużej zawartości tłuszczu lub soli. Promowane jest natomiast większe spożywanie warzyw, owoców i żywności z ograniczoną zawartością cukru i tłuszczu oraz spożywanie -mleka lub produktów mlecznych zawierających: nie więcej niż 10 g cukrów w 100 g/ml produktu gotowego do spożycia, wody mineralnej nisko lub średnio mineralizowanej, soków owocowych, warzywnych, kompotu z owoców, bez dodatku cukrów i substancji słodzących. Bloki żywienia placówek oświatowych bardzo szybko dostosowały się do wymogów aktualnego rozporządzenia, serwują posiłki z uwzględnieniem środków spożywczych określonych w załączniku nr 2 powyższego rozporządzenia. Nurtujące dyrektorów placówek oświatowych kwestie wynikające z wprowadzenia powyższych wymogów były na bieżąco omawiane podczas kontroli sanitarnych.

We wszystkich zakładach produkcyjnych żywności na terenie powiatu opracowano i wdrożono procedury oparte na zasadach systemu HACCP.

W ocenie jakości wody korzystano z wyników badań próbek pobranych przez PSSE jak również z wyników badań przeprowadzonych przez zakłady wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pod względem mikrobiologicznym uległa okresowemu pogorszeniu tylko w 1 wodociągu. Z analizy zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia przez wynika, że ilość wodociągów na terenie powiatu włoszczowskiego z roku na rok systematycznie się zmniejsza. Powodem takiej sytuacji jest łączenie sieci małych wodociągów. Kwestią istotną dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego zaopatrzenia ludności w wodę jest zapewnienie awaryjnych źródeł wody w przypadkach awarii lub sytuacji kryzysowych. Stwierdza się niedostateczną ilość cystern i innych zbiorników magazynujących wodę wykorzystywanych w takich przypadkach. Drugą ważną sprawą jest zapewnienie awaryjnych ujęć wody w wodociągach zasilanych wyłącznie przez jedną studnię bez możliwości łączenia sieci wodociągowych (wodociągi: Mieczyn, Danków Mały, Kuczków, Bobrowniki, Moskorzew).

Na wypadek zaistnienia zagrożenia terrorystycznego lub epidemiologicznego wprowadzony jest system powiadamiania alarmowego, a także system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt RASFF, uruchamiany w sytuacji stwierdzenia żywności stanowiącej ryzyko dla zdrowia lub życia ludzi.

W minionym roku podobnie jak w latach ubiegłych tematyka podejmowanych działań wynikała z potrzeb środowiskowych i aktualnej sytuacji epidemiologicznej oraz ze wskazań Światowej Organizacji Zdrowia i realizowana była zgodnie z celami Narodowego Programu Zdrowia. Działania ukierunkowane były przede wszystkim na ciągłą edukację dzieci i młodzieży, aby jak najwcześniej rozpocząć proces kształtowania właściwych postaw zdrowotnych propagujących zasady zdrowego stylu życia i aktywizację mieszkańców powiatu włoszczowskiego do działań na rzecz własnego zdrowia.

Prowadzenie systematycznego nadzoru, badań i pomiarów, jak również dokonywanie okresowych analiz, umożliwia monitorowanie sytuacji sanitarno-epidemiologicznej oraz jest narzędziem do podejmowania niezbędnych działań interwencyjnych.